

VERSLAGBOEK SEMINARIE

19 mei 1992

Malle

DRINK WIJS SEMINARIE

Een alcoholbeleid in uw gemeente

Malle

19/05/92

VAD - PREVENTIEWERK

Papenvest 78 1000 Brussel
Tel 02/511.08.51 Fax 02/511.71.15

Dit seminarie kwam tot stand met de steun van:

Nationale Dienst voor Afzet van Land- en Tuinbouwprodukten
Stichting Welzijnszorg Provincie Antwerpen
De Bestendige Deputatie Provincie Brabant
Provinciebestuur West - Vlaanderen

Het Preventiewerk voor Alcohol- en andere Drugproblemen.

Het Preventiewerk voor Alcohol- en andere Drugproblemen werkt in opdracht van de Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en heeft als taak om de preventie-initiatieven met betrekking tot alcohol- en andere drugproblemen in Vlaanderen te coördineren, om in de verschillende regio's overleg op te zetten, om initiatieven te stimuleren en om sleutelfiguren te vormen en te ondersteunen die elk in hun eigen sektor preventie-initiatieven kunnen opzetten.

Binnen het preventiewerk zijn in elke Vlaamse provincie 2 preventiewerkers werkzaam binnen Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg terwijl 2 coördinatoren op het gemeenschapsniveau werken binnen de Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen. De klemtoon van het preventiewerk ligt op het regionaal werk, met aandacht voor de tradities en kenmerken van elke specifieke regio. Met het oog op een systematisch preventiebeleid voor Vlaanderen worden door het team van preventiewerkers een aantal gemeenschappelijke werkopties genomen die lokaal hun specifieke toepassing krijgen al naargelang van de eigenheid van elke regio.

Sinds 1990 werd door het team van preventiewerkers als gemeenschappelijke optie gewerkt rond het concept van een gemeentelijk preventiebeleid met betrekking tot alcoholproblemen.

Gemeentelijk preventiebeleid: motivering

Een preventiebeleid dat werkelijk effectief is moet vanuit verschillende maatschappelijke sectoren worden opgezet. Niet alleen de traditionele sectoren zoals het onderwijs en de gezondheidszorg, maar ook de welzijnssector, de vrijetijdssector, de socio-kulturele organisaties, het jeugdwerk, de arbeidswereld, de horeca, politie en justitie,...hebben hierin een actief aandeel te vervullen. Een dergelijke aanpak moet op lange termijn worden gepland en uitgewerkt en moet op een gekoördineerde manier worden uitgetekend, zodat elke bevolkingsgroep zich in elke situatie aangesproken voelt, en dit met eenduidige en verstaanbare boodschappen.

De gemeente vormt een uiterst geschikt platform om een globaal preventiebeleid op lokaal vlak te realiseren. De gemeente lokaliseert immers de verschillende sectoren die binnen een globaal preventiebeleid een taak te vervullen hebben. Vandaar dat de gemeente ideaal is geplaatst om lokaal de coördinatie op zich te nemen en om te zorgen voor de noodzakelijke continuïteit.

Binnen de Wereldgezondheidsorganisatie wordt een dergelijke aanpak fel gepromoot. Zo wordt door de W.G.O. onder meer een 'healthy city' projekt ondersteund, waarbij de positieve aanpak en de idee van 'health promotion' centraal staat. Daarin worden de verantwoordelijkheid van de lokale overheid en de participatie van de bevolking als de twee meest essentiële voorwaarden voor het slagen van een gezondheidsprogramma vooropgesteld.

Verder zien we uit voorbeelden in Nederland en het Verenigd Koninkrijk dat zowel de gemeentelijke overheid als lokale groepen voor een dergelijke aanpak zijn te motiveren.

Doelstellingen

De hoofddoelstelling beoogt dat de bevolking op een verantwoorde manier met alcohol omgaat.

De tussendoelstelling luidt: **gemeenten voeren een actief alcoholpreventiebeleid.** Dit actief beleid houdt onder meer in dat de gemeente de expliciete optie neemt om een actief preventiebeleid te voeren m.b.t. alcohol en dat ze hiervoor een aantal initiatieven neemt, menskracht en middelen ter beschikking stelt, een aantal preventieve maatregelen neemt en voorlichting m.b.t. alcohol mogelijk maakt.

Op die manier moet de bevolking worden aangesproken om op een verantwoorde manier met alcohol om te gaan.

Doelgroepen

We richten ons op de eerste plaats tot de algemene bevolking. We willen hen sensibiliseren zodat groepen van de bevolking worden gemotiveerd om een preventiebeleid op lokaal vlak mee vorm te geven.

We richten ons tevens tot alle gemeentebesturen in Vlaanderen. Zij vormen de schakel naar de lokale bevolking en we willen hen aanspreken om de actie naar de algemene bevolking te ondersteunen.

We willen hen hiervoor sensibiliseren en motiveren tot het opnemen van een expliciet alcoholbeleid in hun lokaal beleid.

Naast het gemeentebestuur met de burgemeester en de schepenen, richten we ons ook naar de gemeenteraadsleden, de OCMW-voorzitter, de gemeentesekretaris, de politiekommissaris, voorzitters van cultuur-, gezins-, sportraden enz. en naar verschillende gemeenteambtenaren met een opdracht in een of andere sektor die rond alcoholpreventie kan werken.

Met het lokale bestuur als intermediair, gekoppeld aan externe impulsen, richten we ons ook naar alle groeperingen, organisaties en diensten die op het lokaal vlak aanwezig zijn. Jeugdgroepen, socio-kulturele verenigingen, vrijwilligers- groepen, sportclubs, scholen, hulpverleners, politie, werkgevers en werknemers in bedrijven, enz...

Naast het sensibiliseren van deze groepen en van de bevolking als geheel willen we in tweede instantie vormings- en activiteiten- programma's aanbieden die gericht aansluiten bij de specifieke doelstellingen van de diverse groepen, maar tevens kunnen aansluiten bij de globale doelstelling dat mensen leren omgaan met alcohol.

Het seminarie: Een alcoholbeleid in uw gemeente, kadert in deze werkwijze.

REGIONALE PREVENTIEWERKERS

Voor aanvullende informatie, advies of ondersteuning bij het opzetten van een vormingsprogramma rond alcohol- of andere drugpreventie kunt u een beroep doen op de preventiewerker in uw regio.

PROVINCIE WEST-VLAANDEREN

Regio Oostende

Roos De Venter
Hilde Vanhuele
C.G.G.
Frère Orbanstraat 143
8400 Oostende
059/50.05.00

Regio Roeselare

Luc Wouters
C.G.G.
J. Lagaelaan 21
8800 Roeselare
051/22.51.92

PROVINCIE OOST-VLAANDEREN

Regio Gent

Marc Tack
C.A.T.
Hospitaalstraat 7
9000 Gent
091/23.89.99

Regio Sint-Niklaas

Agnes De Decker
Terapiecentrum
Grote Markt 37
9100 Sint-Niklaas
03/777.66.05

PROVINCIE BRABANT

Regio Leuven

Michèle Staelens
Veerle De Leener
C.G.G.
Vital Decosterstraat 86
3000 Leuven
016/23.27.28

Regio Brussel en Halle-Vilvoorde

Mia De Bock
Primavera
De Smet de Naeyerlaan 470
1090 Brussel
02/478.90.90

PROVINCIE ANTWERPEN

Regio Mechelen

Peter Aertsen
C.G.G.
Hanswijkstraat 48
2800 Mechelen
015/42.08.32

Regio Turnhout

Eric Nysmans
C.G.G.
Steenweg op Gierle 69
2300 Turnhout
014/41.09.67

Regio Antwerpen

Selm Nelissen
Altos
Ketsstraat 17
2018 Antwerpen
03/235.21.74

PROVINCIE LIMBURG

Carlo Baeten
Marjet Vanderstraeten
C.A.D.
Luikersteenweg 134
3500 Hasselt
011/27.42.98

KOORDINATIE

Marijs Geirnaert
V.A.D.
Papenvest 78
1000 Brussel
02/511.08.51

Programma

- 13.30 u. **Onthaal**
- 14 u. **Verwelkoming** namens de Stichting Welzijnszorg Provincie Antwerpen
- 14.05 u. **Inleiding**
Agnes De Decker, preventiewerker Sint-Niklaas
- 14.30 u. **Workshops**
- 1. Alkoholbeleid: werk in eigen huis?**
De gemeente als werkgever
Roos De Venter, preventiewerker Oostende
Mia De Bock, preventiewerker Brussel, Halle-Vilvoorde
Ter illustratie: D. Sagaert, veiligheidschef, stad Kortrijk
- 2. Alleen door blazen minder glazen?**
Beleidsmogelijkheden van de politie
Michèle Staelens, preventiewerker Leuven
Marc Tack, preventiewerker Gent
Ter illustratie: Jacky Van de Kauter, hoofdinspekteur politie, stad Gent/Ledeberg
Carlos De Troch, kommissaris politie, stad Aalst
- 3. Waar staat uw bar?**
Alkoholbeleid in socio-kultureel- en jongerenwerk
Hilde Vanhuele, preventiewerker Oostende
Ter illustratie: Stefaan Decrock, verantwoordelijke JOC, stad Ieper
- 4. Eerst geschonken, pas dan gedronken?**
Gastheerschap en schenkgedrag in de gemeentelijke horeca
Luc Wouters, preventiewerker Roeselare
Ter illustratie: Chris Loosvelt, schepen Sociale Zaken, gemeente Wevelgem
- 16 u **Koffiepauze**
- 16.20 u **Motivatie en samenwerking: sleutels tot een gemeentelijk alcoholbeleid**
Marijs Geirnaert, koördinator VAD-Preventiewerk
- 16.45 u. **Cabaret: Op maat**
- 17.15 u. **Receptie**

Inleiding

DRINK WIJS SEMINARIE 1992

Een alcoholbeleid in uw gemeente.

Agnes De Decker, preventiewerker Sint-Niklaas.

Geachte dames en heren,
van harte welkom op ons Drink Wijs seminarie hier in Malle.
We zijn ook blij een vertegenwoordiger van minister Detiège, nl. Dhr. Van Haerenborgh,
in ons midden te mogen begroeten.

Voor de tweede keer kunnen wij u als preventiewerkers in alcohol & andere drugproblemen een seminarie presenteren met als titel "Een alcoholbeleid in uw gemeente".

De eerste maal op 8 november 1990 werden in het cultureel centrum de Werf in Aalst de meer verkennende stappen gezet binnen de realisatiemogelijkheden van een gemeentelijk alcoholbeleid.

Maar het is niet bij mentale stappen gebleven. De Drink Wijs campagne kreeg echt gestalte binnen het Vlaamse land.

U kent wellicht de visualisaties in de affiches : "Het leven is te leuk ... " of "Sport is te spannend ..." of "De weg is te druk om troebel te zien" of onze laatste affiche : "Twee minuten hierop staren is zo goed als heel de avond alcohol drinken".

Misschien was de reizende Drink Wijs tentoonstelling al bij u te gast of kreeg u één van mijn collega preventiewerkers over de vloer met een Drink Wijs koffer vol promotiemateriaal, die de organisatie van een lokaal initiatief faciliteert en bovendien een specifiek cachet geeft.

De Drink Wijs campagne beoogt in de eerste plaats alle burgers, maar ook specifieke maatschappelijke doelgroepen te sensibiliseren om verantwoord met alcohol om te gaan, want mensen zijn zich vaak niet bewust van de omvang van alcoholgebruik in hun omgeving. Als tussendoelstelling willen we gemeenten sensibiliseren om een actief alcoholbeleid te voeren. De gemeente vormt immers een interessant platform om een globaal preventiebeleid op lokaal vlak te realiseren. In de gemeente zijn al die sectoren terug te vinden zoals het jeugdwerk, de gezondheids- en welzijnssector, het gemeentelijk onderwijs, de horeca, sportgelegenheden, politie en justitie die binnen een globaal preventiebeleid een taak hebben.

Maar louter sensibiliseren is onvoldoende. Het is ook nodig dat er structurele initiatieven plaatsvinden die een verantwoord alcoholgebruik vergemakkelijken.

Een ruim aanbod aan alcoholarme of alcoholvrije dranken op festiviteiten en bovendien aantrekkelijk gepresenteerd, maakt de keuze van een dergelijk drankje evidenter.

En een derde doelstelling binnen de preventiestrategie omvat het stimuleren van vroegtijdig signaleren van probleemgebruik en van een optimale samenwerking tussen de betrokken hulpverleningsinstanties.

Verschillende gemeenten hebben op een eigen manier die boodschap van verantwoord alcoholgebruik naar hun bevolking gepromoot.

Elke gemeente krijgt immers op één of andere wijze te maken met de alcohol- en drugproblematiek.

Laten we het even concreter maken : de discussie over de sluitingstijd is niet meer zo actueel, maar het op maandagmorgen vaststellen van schade aan boompjes of planten of aan openbare voorwerpen zoals lantaarnpalen of bushokjes is jammer genoeg nog een actuele handeling. En wie draagt de verantwoordelijkheid wanneer zich in de gemeentelijke sporthal een ernstig ongeval voordoet bij iemand die als eerste sportprestatie een paar uren het barkrukzitten beoefende ? En dan de weekendverkeersongevallen ten gevolge van teveel alcohol ? Misschien staat de discotheek niet op uw grond, maar ze vliegen wel uit de bocht in uw gemeente.

Met deze voorbeelden, willen we aangeven dat alcoholgebruik wellicht niet zover afstaat van de alledaagse gang van zaken in een gemeente. Het gebruik van alcohol is immers zodanig geïntegreerd in onze manier van leven, dat elkeen ook betrokken dient te worden bij de concretisatie van de slogan "Drink Wijs".

En er zijn zeker heel wat initiatieven te bedenken om dit te gaan doen, maar belangrijk is ook dat deze op elkaar aansluiten en elkaars doelstellingen versterken. Daarom ook dat een planning en coördinatie van deze initiatieven noodzakelijk is en een taak vormt voor de gemeentelijke overheid.

Geacht publiek, dat dit geen mooi-klinkende propagandawoorden zijn, zal u zo dadelijk aangetoond worden in de workshops. Per workshop wordt een concrete uitwerking binnen een sector geïllustreerd door een voorbeeldgemeente.

Het is jammer dat we u niet alle voorbeelden uit het Vlaamse land in kaart kunnen brengen, want er beweegt heel wat, deze keer boven het aardoppervlak.

Niettemin geven de gekozen illustraties een heel goed beeld van hoe een alcoholbeleid geconcretiseerd kan worden.

Na de workshop, om 16u, is er ... koffie.

En nadat we terug de collegiale banden konden verstevigen of de discussie overheen de dampende kop hebben voortgezet, komen we na zo'n 20 minuten terug in deze zaal om de draad van het totale gemeentelijk alcoholbeleid weer op te pakken.

Voor de ludieke noot op dit seminarie zal de kabaretgroep "Op Maat" zorgen.

Tot slot van deze inleiding willen we nog een aantal diensten zoals de Nationale Dienst voor de Afzet van Land- en Tuinbouwprodukten, de Stichting Welzijnzorg Antwerpen en de provinciebesturen van de provincies West-Vlaanderen en Brabant bedanken voor hun bijzondere steun aan dit seminarie.

Ik mag zeker niet vergeten te melden dat in de hal van dit vormingscentrum de splinternieuwe versie van de Drink Wijs-tentoonstelling staat opgesteld.

U krijgt tijdens de receptie aan het einde van deze namiddag zeker de gelegenheid om deze te bewonderen.

Dames en heren, er rest mij niets anders meer dan u een aangename namiddag toe te wensen.

WORKSHOPS

De hierna beschreven workshops vormden duidelijk het zwaartepunt van de seminariedag.

De bedoeling ervan was de ervaringen, die tot nu toe op een aantal deelterreinen opgedaan waren, aan de deelnemers te presenteren.

Met deze praktijkinbreng (waarvoor wij de betrokkenen heel dankbaar zijn !) werden twee effecten beoogd :

- een concreet voorbeeld verhoogt de kans dat men het realiseren van een alcoholbeleid in de eigen gemeente mogelijk acht,
- de discussie rond zo'n voorbeeld laat toe de aandachtspunten, voorwaarden en grenzen bij zo'n proces scherper af te bakenen.

Per workshop vindt u hierna het volgende :

1. Een basistekst die een inkadering biedt voor de vraagstelling op de verschillende deelterreinen.
2. De probleemstelling of de meer concrete discussiestellingen die in de onderscheiden workshops aan de orde waren.
3. De inbreng van de externe informanten, eventueel gestoffeerd met eigen documentatie.
4. Een weergave van de reacties en bedenkingen in de diverse groepsgesprekken.

Workshop 1 :

ALCOHOLBELEID : WERK IN EIGEN HUIS ?

De gemeente als werkgever.

Begeleiding :

**Roos De Venter, preventiewerker Oostende
Mia de Bock, preventiewerker Brussel, Halle - Vilvoorde.**

Ter illustratie : D. Sagaert, veiligheidschef stad Kortrijk.

Alcoholbeleid : werk in eigen huis ?

PROBLEEMSTELLING

De gemeente krijgt op verschillende vlakken te maken met alcohol ; verkeersproblemen, problemen in het uitgaansleven, sociale problematiek, vandalisme,

De gemeente is **ook werkgever**, heeft zijn eigen personeelskader en wordt op die manier geconfronteerd met alcoholmisbruik van werknemers. De gemeente is **ook een bedrijf** en onderscheidt zich misschien minder dan we denken van een privébedrijf.

Binnen de gemeente stellen we, net als in een privébedrijf, **een toenemende belangstelling** vast om aan de alcoholproblematiek wat te gaan doen.

De werkgroep "alcohol en arbeid", actief binnen de V.A.D. is midden de jaren 80 ontstaan om op de stijgende belangstelling van het bedrijfsleven (in eerste instantie het privébedrijf) een antwoord te geven.

Momenteel heeft de werkgroep een tweedelig aanbod uitgewerkt naar het bedrijfsleven toe:

1. Op geregelde tijdstippen worden er seminaries gegeven. De vorming richt zich naar verschillende verantwoordelijken uit verschillende bedrijven.
2. Het uitwerken van een specifiek alcoholbeleid voor een specifiek bedrijf. Dit kunnen zowel overheidsbedrijven, als provinciale overheden als privébedrijven zijn.

Vandaag is het de bedoeling dat wij de gemeente als bedrijf onder de loep nemen. In de beperkte tijd die we hebben, gaan we bekijken in hoeverre de alcoholproblematiek binnen de gemeente als werkgever kan aangepakt worden. Kan dit op dezelfde wijze als in het privébedrijf ? Ik zou zeggen ja, maar met **eigen accenten**. Welke deze eigen accenten zijn zouden wij in deze workshop graag verduidelijken.

Alkoholbeleid: Werk in eigen huis?

De gemeente als werkgever

1. Als je voor het eigen personeel wil starten met een actie rond alcoholgebruik op het werk, dan kun je best beginnen met de verspreiding van affiches en folders.
2. Gemeentelijke personeelsleden drinken meer dan andere werknemers.
3. Burgemeester en schepenen moeten het goede voorbeeld geven.
4. Het drankprobleem onder het gemeentelijk personeel zou al voor een groot deel opgelost zijn als de bevolking wat minder alcohol zou aanbieden aan de buitendiensten.
5. Bij de aanwerving van personeel moet strenger toegezien worden op mogelijke drankproblemen.
6. Een gemeente heeft voldoende mogelijkheden om druk uit te oefenen op personeel met drankproblemen.
7. Gemeentelijke recepties met personeel moeten alcoholvrij zijn.
8. Iemand die teveel drinkt maar op zijn werk goed presteert, moet men verder ongemoeid laten.

Dienst Veiligheid, Gezondheid
& Verfraaiing der werkplaatsen

SEMINARIE "EEN ALKOHOLBELEID IN UW GEMEENTE"

19/5/92 Malle

Alkoholbeleid : Werk in eigen huis ?

De gemeente als werkgever.

1. Historiek.

a. Start van het projekt "Alkohol en Arbeid".

Een eerste poging om iets aan de problemen te doen kwam niet van de grond : Reeds in januari 1989 werd in het Comité VGV het probleem aangekaart. Er werd geen verder gevolg aan gegeven.

In juli 1990 werd dit probleem door de arbeidsgeneesheer bij brief kenbaar gemaakt aan het College van Burgemeester en Schepenen.

2/11/90 : Beslissing CBS om in te stemmen met de start van een alkoholbeleid en de oprichting van een werkgroep "Alkohol en Arbeid".

b. Samenstelling werkgroep.

- .voorzitterschap : F. Decabooter, schepen van Personeel
- .ambtenaren uit de juridische dienst, personeelsdienst, sociale dienst, dienst VGV en directeur algemene administratie,
- .externe deskundigen : VAD, arbeidsgeneesheer, dienst bijzondere jeugdzorg

c. Vergaderingen werkgroep.

1991 : 11 vergaderingen
1992 : 3 vergaderingen

2. Uitgangspunten voor een alcoholbeleid.

Tot nu toe kwamen alcoholproblemen naar voor via de chefs (personeelsbeoordeling), de arbeidsgeneesheer (algemene stellingname) en melding van vonnissen van de rechtbank via de Gouverneur.

Het is zo dat dit enkel aanleiding kon geven tot een sanktionerend optreden door het bestuur ,wat geen goede oplossing is.

Bij gebrek aan een doordacht en uitgewerkt beleid waren richtlijnen voor de chefs onbestaande. Iedere chef bepaalde op zijn manier zijn reactie op een probleemgeval.

De uitgangsgedachte bij het starten van een alcoholbeleid is alleszins het accent te verschuiven van het sanktionerend karakter naar een **hulpverlenend karakter en preventief optreden.**

Het **sanktionerend karakter** blijft echter als stok achter de deur **behouden** : er verandert in wezen niets aan de bestaande tuchtprocedure.

Om niet aan zijn doel voorbij te schieten is de **goedkeuring** door het **bestuur** van bij de start vereist.

De volledige **medewerking** bewerkstelligen en een aangepaste mentaliteit verkrijgen van iedere chef is enkel in die optiek mogelijk.

De **medewerking** van de vakbonden is mijn inziens ook van groot belang. Vandaar het lidmaatschap van vakbondsafgevaardigden in de werkgroep en een voortdurende informatieve en adviserende taak van en naar het **Comité VGV**.

Bij het instuderen van het probleem is gebleken dat een zwart/wit reglementering in praktijk niet kan. Het beoordelen van personeel omtrent geoorloofd drankgebruik kan steeds een discussiepunt blijven, omdat ook de sociale relatie speelt. Dit is misschien goed ook want het is nooit de bedoeling geweest om alcohol te verbieden, maar wel om **misbruiken tegen te gaan**.

Er is gestreefd naar een oplossing waarbij "de goeden het niet met de slechten moeten bekopen".

3. Projecten van de werkgroep

a. Enquête bij de dienstchefs en leidinggevende medewerkers.

Deze groep werd uitgenodigd naar een informatiesessie. Daar werd het projekt voorgesteld.

In de schriftelijke (naamloze) enquête werd gepeild naar :

- .de omvang van de alcoholproblemen in de diensten
- .de beschikbaarheid van alcohol
- .de wenselijkheid van een alcoholbeleid
- .de informatie- en vormingsbehoefte bij chefs en medewerkers

Uit de enquête blijkt dat alcoholproblemen aanwezig zijn bij de personeelsleden. Er zijn er niet meer of niet minder dan bij de rest van de beroepsbevolking.

Alcohol is op tal van plaatsen aanwezig en wordt meestal gebruikt zonder duidelijke afspraken omtrent hoeveelheid. Een alcoholbeleid dat bestaat uit informatie, hulpverlening en geschraagd door voorschriften wordt verlangd. De leidinggevendenden verwachten evenwel dat dit in de eerste plaats uitgaat van het College van Burgemeester en Schepenen.

b. Aktie "Drink Wijs".

Met een personeelsbericht werd het opstarten van het projekt "Alcohol en Arbeid" aangekondigd. Daarmee samenhangend werd een affiche en foldercampagne naar de bevolking toe gevoerd. Hierdoor werd de bespreekbaarheid van het probleem vergroot via een onrechtstreekse (dus zachte) aanpak. Terzelfdertijd werden alcoholarme dranken naar voor geschoven op de personeelsreceptie en werd door de schepenen van personeel verwezen naar de aktie in zijn nieuwjaarsrede.

c. Opstellen van de reglementtekst : "Afspraken, gedragscode en hulpverlening omtrent alcoholgebruik".

Deze tekst, die na vele vergaderingen, aanpassingen en adviezen tot stand kwam is samengesteld uit de bestaande reglementering (verkeersreglement, ARAB,..) betreffende alcoholgebruik, voorzien van de nodige kommentaar en uitgewerkt naar vaststelling van dronkenschap, meldingsplicht en hulpverlening. Hulpverlening en preventief optreden is de waarde die bij de wetgeving terzake is toegevoegd.

Daarbij is duidelijk ook de klemtoon gelegd op de verantwoordelijkheid van iedere chef t.o.v. zijn personeel.

d. Opmaken van een informatie- en voorlichtingsbrochure voor het stadspersoneel.

Er werd geopteerd een informatieve brochure op te stellen waarin de reglementtekst en de nodige kommentaar werd opgenomen. Deze brochure is ook bedoeld om misverstanden uit de wereld te helpen.

e. Voorlichting van het leidinggevend personeel. (90 pers..)

In een zestal groepen (maart - mei 92) werden de chefs een dag ingelicht over de problematiek in het algemeen en wat van hen verlangd werd om tot een betere toestand te komen.

Deze opleiding werd verzorgd door het VAD met telkens een vertegenwoordiging van de sociale dienst, arbeidsgeneeskundige dienst, en een lid van de werkgroep.

Hier kwam duidelijk tot uiting dat men zijn verantwoordelijkheid wil opnemen voor zover het bestuur de chefs steunt in hun acties : bij melding van problemen verwacht men een actieve respons.

Door de goedkeuring van elk voorstel dat de werkgroep heeft ingediend hebben wij alle vertrouwen in het welslagen van de actie. In detailacties zien wij her en der reeds positieve wendingen in het beschikbaar zijn van alcohol.

f. Voorlichting van het uitvoerend personeel. (1100 pers..)

In groepen van max. 25 personen zal deze opleiding worden verzorgd vanaf september 92.

Voor de opleiding zijn een groep van 8 vrijwillige medewerkers aangesproken uit de diverse stadsdiensten, de arbeidsgeneeskundige dienst en het jeugdbeschermingscomité.

D. SAGAERT, Ing.
veiligheidschef

Alcohol : werk in eigen huis ?

GESPREKSRONDE

Aan de hand van de hoger vermelde stellingen voerden de deelnemers in kleine groep een gesprek. Hierna volgen de bedenkingen vanuit de verschillende groepjes.

Stelling 1

De wereld hangt vol affiches en folders. We moeten ons de vraag stellen wat hiervan de impact is. Als onderdeel van een campagne kan dit wel lukken, maar affiches op zich moeten al heel sterk, opvallend en steeds vernieuwend zijn. Weinig zinvol als eerste actie. Best voorafgegaan door een andere activiteit, bijvoorbeeld eerst een enquête.

Stelling 2

Dit wordt soms wel gezegd, maar we twijfelen aan de waarheid hiervan, zijn er exacte cijfers ? Schepenen hebben bij de uitoefening van hun ambt wel meer de gelegenheid om alcohol te drinken.

Stelling 3

Men kan best zo beginnen. Het gaat niet op om te zeggen : "Luister naar mijn woorden maar kijk niet naar mijn daden". Deze mensen moeten het voorbeeld geven. OK met vorige uitspraak, maar het extreem stellen in termen van "niet drinken" kan ook niet. "Wijs drinken" is beter hanteerbaar. En wat doe je dan als er een mandataris is met een alcoholprobleem ? Niet starten ? Dit mag geen knelpunt zijn ! Werken met het personeel kan ook andersom een positief effect geven op de beleidsmensen. Dit mag geen stok zijn om mee te slaan. Beleidsmensen zijn ook mensen, geen supermensen. Maar, het personeel "ziet" het wel.

Stelling 4

De buitendienst (vuilnisdienst bv.) krijgt nogal wat alcohol aangeboden door de bevolking, vaak met de beste bedoelingen. De bevolking aanspreken als onderdeel van een algemeen beleid is zeker noodzakelijk. Bij ons in de gemeente is het verboden voor de buitendienst om alcohol te gebruiken. Gebeurt dit toch, dan worden er sancties genomen. Als er mensen zijn die nog alcohol

aanbieden, dan worden zij hierop aangesproken. Dit is enkel haalbaar in een kleine gemeente !

Wij zeggen de mensen dat het beter is om foaien te geven aan een gemeentewerker dan alcohol.

Stelling 5

Alcoholmisbruik is heel moeilijk om te detecteren bij de aanwerving. Het probleem manifesteert zich vaak nadien.

De gemeente is ook een stukje sociale werkgever. Je weet dat er mensen met sociale problemen bij je tewerkgesteld zijn.

Stelling 6

Deze stelling werd niet in plenum besproken wegens tijdgebrek

Stelling 7

Als er geen personeel bij is wel.

Zo'n receptie 1 maal per jaar mag wel, als er geen alcohol is, dan komt niemand.

Belangrijk is wel dat alcoholvrije drankjes aantrekkelijker gemaakt worden. Niet enkel een simpele fruitsap.

Het tijdstip en de duur van de receptie op voorhand bepalen.

Respect voor de vrije keuze van het individu moet blijven.

Stelling 8

Privé en werk moet men scheiden. Tenzij men gevaarlijk werk moet doen of een voertuig besturen.

Presteren is belangrijk.

Imago van de dienst is ook belangrijk, zeker naar de buitenwereld toe.

Wij mogen ons toch niet bemoeien met het privéleven van onze mensen.

Kan een gemeente druk uitoefenen ?

Vroeg of laat gaan de persoonlijke problemen, bijvoorbeeld veel drinken in de privétijd, toch gaan doorwegen op het werk. Het is veel beter om preventief op te treden.

Tot slot werden volgende algemene besluiten geformuleerd.

Niet onmiddellijk beginnen met concrete acties of het gaan verspreiden van folders en affiches. Dit kan beter gekaderd worden in een algemeen plan, in een vooraf uitgewerkte campagne.

Niet op je eentje hieraan willen beginnen. Je botst dan achteraf op een heleboel weerstanden. Beter is een groep van verschillende mensen uit verschillende diensten samen te stellen en gezamenlijk een werkplan op te maken. Hiertoe moet er vooraf zeker het fiat zijn van het schepencollege.

Een actie moet gelden voor alle personeelsleden.

We mogen ons niet blind staren op probleemdrinkers. Hiertoe moet een beleid uitgestipeld worden, maar zeker zo belangrijk is het preventieve werk, waar er aandacht gegeven wordt aan : de bespreekbaarheid van alcohol, taboedoorbrekend werken, groepsdruk, vroegtijdig optreden,

In de toekomst zal de werkgroep alcohol en arbeid wellicht seminaries inrichten voor de gemeenten. Belangstellenden worden daarvan op de hoogte gehouden.

Workshop 2 :

ALLEEN DOOR BLAZEN MINDER GLAZEN ?

Beleidsmogelijkheden van de politie.

Begeleiding :

**Michèle Staelens, preventiewerker Leuven
Mark Tack, preventiewerker Gent**

Ter illustratie :

**Jacky Van de Kauter, hoofdinspecteur politie, stad
Gent/Ledeberg
Carlos De Troch, commissaris politie, stad Aalst**

Alleen door blazen minder glazen ?

PROBLEEMSTELLING

INLEIDING

Gelukkig zijn alledaagse politionele interventies meestal een welbepaalde vorm van dienstverlening aan de bevolking.

Bij crisisinterventie krijgt deze dienstverlening echter vaak een pijnlijk karakter.

De gemeentelijke ordediensten zoals politie en/of brandweer worden op zo'n moment tenvolle aangesproken op hun technische beroepsbekwaamheid, maar bovendien op hun inzet als hulpverlener en hun bekwaamheid tot intermenselijke hulp.

Crises naar aanleiding van alcoholproblemen zijn schoolvoorbeelden van dergelijke moeilijke, ondankbare en tijdrovende interventies.

Een voorbeeld:

VRIJDAGAVOND, 23.40U. EEN RADIOGESPREK VANUIT DE COMBI VAN DE GEMEENTELIJKE POLITIE NAAR HET HOOFDBUREAU.

"ADJ. COM. VERBIEST ? ADJ. COM. VERBIEST? HALLO?"

"JA, VERTONGEN. WAT SCHEELT ERAAN?"

"WIJ ZIJN OPNIEUW IN DE SCHELDESTRAAT. GE WEET WEL, HET HUIS NAAST DE FRUITWINKEL WAAR EERGISTEREN OOK AL VOOR WERD OPGEROEPEN. DE MAN ZIT BIJ ONS IN DE COMBI, LADDERZAT. HIJ HEEFT ZIJN VROUW WEER OP EEN PAK SLAAG ONTHAALD. NU IS ZE MET EEN OPEN HOOFDWONDE NAAR 'T HOSPITAAL GEBRACHT. HIJ BLIJFT AGRRESSIEF..."

"WEL VERTONGEN, GE MOET HEM AANHOUDEN. IK ZAL EEN ADMINISTRATIEVE..."

"JA COMMISSARIS, IK WEET HET WEL. MAAR WE STAAN HIER MET EEN HUILEND KIND EN DE BABY IS OP DIT MOMENT BIJ DE BUREN. DIE MENSEN HEBBEN ONS GEBELD. DE ENIGE FAMILIE ZIJN TWEE BROERS VAN DE MAN, MAAR HIJ WIL ZE NIET VERWITTIGEN..."

Alcoholgerelateerde sociale en relatieproblematiek in alcoholische gezinnen vormt een van de frequentste én ook moeilijkste aanleidingen waarbij alcohol het politionele werk doorkruist.

Vooraf de wijkagent wordt er frequent mee in contact gebracht, zeker in buurten met beperkte zelfredzaamheid.

Dergelijke problematiek toont zich in allerlei oproepen :

Partnerconflicten met lichamelijke agressie.

Klachten van buurtbewoners.

Beschermingsmaatregelen voor inwonende kinderen.

Deurwaardersexploten omwille van financiële problemen.

Bemiddelings- of scheidsrechttersfunctie bij ruzies.

Herhaling -steeds opnieuw dezelfde interventies- is een van de meest belastende elementen in deze problematiek. Machteloosheidsgevoelens, zowel bij de individuele hulpverlener/politieman als bij de hulpvrager zijn er het gevolg van.

Bovendien wijst deze onmacht de noodzaak aan tot samenwerking tussen diverse disciplines en diensten binnen de gemeente of binnen de regio. **Het appel op de politiemans als hulpverlener bij sociaal-relatieve alcoholproblematiek is dus een van de belangrijkste professionele confrontaties met alcohol. Een belangrijke motivatie misschien ook tot overleg en participatie aan lokale beleidsvoering.**

Daarnaast zijn het vooral de openbare repercussies van veelvuldig alcoholgebruik die de politionele werking raakt.

1. Vooreerst verkeer.

De causaliteit van vele (40 %) verkeersongevallen ent zich alcoholgebruik.

Alcohol werkt dempend en verdooft ons centraal zenuwstelsel.

Reeds bij een geringe hoeveelheid alcohol in het bloed neemt de rijvaardigheid af. Naarmate je meer drinkt neemt de controle over je bewegingen af en daalt je reactiesnelheid. De rem dus net iets later ingedrukt. Ook vermindert de scherpte van het gehoor en gezicht. Het gezichtsveld verengt als men nog meer drinkt en men ziet minder wat links en rechts van de weg gebeurt, net zoals men door een tunnel rijdt. Wanneer bovendien het machtsgevoel toeneemt kunnen de gevolgen niet uitblijven.

Vaststellingen bij vaak dramatische ongevallen en regionaalverkeerstoezicht zijn stevast politiewerk.

Ook als de controle via elektronische ademanalyse zal gebeuren en de bloedproef overbodig wordt blijven toezichthoudende maatregelen "een klus".

Een reële pakkans eist immers vele controles en de aan overtredingen verbonden boetes (of zelfs het verlies van het rijbewijs) worden niet met een glimlach aan dorpsgenoten uitgedeeld. **Kunnen efficiënte controles ook populair zijn? Bij de horeca? Bij de dorpsgenoot-gebruiker?**

Tot slot, en hier zijn zeker regionale verschillen te situeren, raakt overdreven alcoholconsumptie het terrein van de **openbare orde**. Pesterijen en caféruzies, maar vooral ook vandalisme en plantsoenbeschadiging, hooliganisme, bendevoering en rellen plaatsen openbare ordediensten voor de limiet van hun kunnen. Bovendien worden ook delicten op personen vaak gefaciliteerd of veroorzaakt door dronkenschap.

Vaak gebeuren dergelijke zaken onverwacht...

"Waar was de politie? "

"Men komt altijd te laat!"

Werd er misschien drank verkocht aan zichtbaar dronken personen? Wil, kan of durft de horecauitbater geen bier weigeren? Vele vragen die stevast achteraf worden gesteld.

Soms, bij geplande manifestaties, poogt men via een aanwezigheidspolitiek preventief op te treden. Ook dan is het moeilijk het evenwicht te bewaren

"Zoveel manschappen, dat is toch niet nodig!"

"Wie zal dat betalen? Provocatie!"

Anderzijds hoort men verwijten van onderbemanning of afwezigheid als er toch iets gebeurt.

Wie is schuldig? De drinker? De schenker? De organisator? De toezichhoudende overheid? Of iedereen die niet samen heeft bijgedragen om ontsporingen te voorkomen?

Dat het feestvarken alcohol ook een duivel in zich meedraagt, bezorgt behalve aan de drinker, ook aan de politie menige kater.

Uitgangsvraag is : wat is de taak van de politie ten aanzien van een gemeentelijk alcoholbeleid en wat kan zij van dergelijk beleid verwachten ?

Deze vraag wordt toegepast op drie deelgebieden waar de relatie politiewerk - alcohol duidelijk is.

1. Alcohol en verkeer

De einddoelstellingen binnen een alcoholbeleid worden hier geformuleerd als : het verminderen van het aantal chauffeurs onder invloed of met andere woorden het ontraden van alcoholgebruik voor het rijden.

Dit wordt gerealiseerd door :

- het controleren/verbaliseren van chauffeurs (de reële objectieve pakkans) ;
- het verhogen van de subjectieve pakkans (het gevoel zelf gecontroleerd te kunnen worden).

Voorwaarden voor zo'n beleid :

- reële vrijstelling van manschappen voor controles
- zichtbare controles
- voorafgaande informatie doorgeven aan de burgers omtrent de relatie tussen alcohol en verkeer en omtrent de geplande campagnes.

Probleemstelling : kan efficiënte controle "populair" zijn ?

Aanvullend kan in dit verband gewezen worden op de voordelen van gemeentelijke coördinatie :

- er kan samenwerking opgezet worden met de plaatselijke horeca (vb. inzake alternatief vervoer) ;
- de informatie naar de burger kan ook via niet politieke kanalen verlopen ;
- men beschikt over "partners" om het politieel verkeerstoezicht te ondersteunen (gezinsraad, plaatselijke rijkschool, onderwijs ...).

Kerngedachten omtrent Alcohol-verkeerstoezicht

Naast de objectieve pakkans, is ook het subjectief aanvoelen daarvan belangrijk. Als men controleert, kan dat dan ook best goed zichtbaar gebeuren. Deze zichtbaarheid stoot de plaatselijke horeca tegen de borst.

Niet veelvuldig verbaliseren, maar het ontraden van gebruik voor men gaat rijden is de doelstelling. Zoveel mogelijk chauffeurs controleren is daartoe het middel. Ruime voorafgaandelijke informatie omtrent geplande controles is een voorwaarde. De gemeente kan tot deze voorwaarde bijdragen.

Politieel toezicht wordt pas echt waardevol wanneer er attractieve alternatieven zijn voor dronken rijden. Alcoholvrij drankaanbod, soepel openbaar "uitgangsvervoer" en goedkope taxitickets bieden veel meer kans dan goede raad of belerend advies. Wie zijn dan de partners van politieel verkeerstoezicht?

2. Alcohol en de problemen van openbare orde

Ter inleiding : cfr. illustraties

Probleemstelling : een strenge vervolging van de drinker voor vastgestelde feiten, is veel efficiënter dan preventief overleg met de horeca.

3. Alcohol en sociale problemen

Ter inleiding : cfr. illustratie

Probleemstellingen :

- * alcoholproblemen in een gezin zijn een taak voor de huisarts, niet voor de politie ;
- * elke wijkagent kent alcoholproblemen in zijn buurt en heeft daarom nood aan overleg met andere plaatselijke hulpverleners.

Alleen door blazen minder glazen ?

ILLUSTRATIE

2. Alcohol en problemen van openbare orde.

Dhr. C. De Troch, politiecommissaris van de stad Aalst omtrent carnaval in Aalst.

Aangezien carnaval '91 in Aalst uit de hand gelopen was, werd er voor de festiviteiten van het volgende jaar een overleg opgezet, georganiseerd door de Schepen van de dienst feestelijkheden en een vertegenwoordiger van de (carnaval) prinsenkamer.

De klemtoon lag niet zozeer op "alcohol". In de eerste plaats wilde men de carnavalisten sensibiliseren tot "proper" vieren. Voor de carnavalperiode aanbrak werd deze boodschap in de stad gepropageerd d.m.v. slogans, die verschenen in alle plaatselijke blaadjes (tegen lage kostprijs).

De politie werd niet in de voorbereidende besprekingen betrokken, maar kreeg wel de taak om tijdens de carnavalsstoet manifest aanwezig te zijn en het drankgebruik van de deelnemende groepen te controleren.

Carnaval '92 verliep heel ludiek en zonder problemen. Het opzet was geslaagd en kreeg navolging: ook bij voetbalwedstrijden is de Aalsterse politie talrijk aanwezig. Bovendien wordt er tijdens de rust geen alcohol in de kantine geschonken.

Besluit:

- een **zichtbare aanwezigheid** van politie tijdens publieke manifestaties heeft een positieve invloed op de openbare orde ;
- waarschijnlijk kan men ditzelfde principe ook toepassen op het vlak van het uitgangsleven. Daarvoor is het wel nodig dat de **samenwerking met de horeca** ruimer wordt dan het uit de zaak zetten van gevaarlijke personen ;
- het is belangrijk dat de werking van de politie meer **bekendheid** verwerft bij andere organisaties, zodat men de politie als volwaardige samenwerkingspartner (dus ook in de vroege fase van overleg) gaat beschouwen.

3. Alcohol en sociale problemen

Dhr. J. Van De Kauter, hoofdinspecteur van de politie van Ledeberg omtrent beleidsvoering te Ledeberg.

Ledeberg kende in de jaren 1900 een enorme bevolkingstoeloop op vrij korte tijd (industrialisatie). De mensen woonden en wonen nu nog in kleine huisjes dicht op elkaar. Er is nauwelijks openbare ruimte. Er is helemaal geen groen.

Drankgebruik was, en is nog steeds een uitlaatklep voor hun moeilijke situatie. Ook de jongeren zien thuis dat alcohol overal bijhoort. Hun vrije tijd brengen ze doorgaans door op straat (bendevoering), in café of de snookerhal. Er is heel wat kleine

criminaliteit. P.V.'s helpen niet. Het Parket geraakt overspoeld met steeds gelijk-aardige klachten...

Er moest echt iets gedaan worden. Andere hulpverleners in de wijk stonden reeds lang aan de klaagmuur. Overleg omtrent jeugd kwam op gang.

De politie signaleerde (de ernst van) het probleem aan de Schepen van Sociale Zaken die op haar begroting nog wat geld vond, genoeg voor een ontmoetingshuis voor jongeren. De politie werd betrokken bij dit initiatief.

In het ontmoetingshuis wordt geen alcohol geschonken, maar beleven ze daarom niet minder plezier aan hun activiteiten.

Besluit:

- het is belangrijk dat de politie aanwezig is op overlegmomenten binnen de gemeente,
- de taak van de politie is ruimer dan P.V.'s opstellen. Door mistoestanden te signaleren naar instanties met aanzien, die bovendien meer financiële armslag hebben, kan er op korte tijd veel bereikt worden. De politie dient wel het initiatief verder te ondersteunen want ze heeft vaak meer impact op plaatselijke beleidmakers dan andere hulpverleners.
- de taak van de politie beperkt zich niet tot werkuren van 9 tot 5. Wanneer ze deelneemt aan activiteiten binnen de gemeente, leert ze ook de belangrijke personen kennen.

Alleen door blazen minder glazen ?

GESPREKSRONDE

Zoals uit de probleemstelling blijkt werd deze workshop in drie topics onderverdeeld. De discussies volgden telkens na de betreffende stellingen of illustraties. De reacties en bedenkingen worden hier ook zo gegroepeerd.

1. Alcohol en verkeer

Samenwerking met de horeca rond **bescherming** van de zaak levert meestal geen problemen op, maar werken rond alcoholbeleid is heel moeilijk. De horeca voelt zich geveiseerd als de politie in de buurt controles uitoefent.

Buurtbewoners van een dancing of veelbezochte drinkgelegenheid krijgen soms zwijggeld bij klachten over lawaaihinder en verstoring van de openbare orde, zodat een optreden van de politie totaal overbodig lijkt.

De politie kampt sterk met moeilijkheden sinds haar eenheden werden afgeslankt (met 30 % in de grootstad Antwerpen). Hierdoor zijn controles buiten al het andere werk niet meer realiseerbaar.

2. Alcohol en problemen van openbare orde

De politie mag vaak enkel optreden bij moeilijkheden; de praktijk van de dagdagelijkse horeca mag niet in vraag gesteld worden.

Meestal is het moeilijk om te achterhalen van waaruit een initiatief start. De katalysatorfunctie van de gemeente bij activiteiten wordt nog onvoldoende waargemaakt.

Vervolging is noodzakelijk, maar als dit een act op zich blijft, verschuift men enkel de moeilijkheden.

Problemen rond sluitingstijden zijn een taak voor de gemeente; wangedrag van een persoon is na de opmaak van het P.V. een taak van het parket.

Wanneer men voorlichting rond alcohol organiseert, is de respons van de bevolking klein en meestal bereikt men niet de bedoelde doelgroep.

3. Alcohol en sociale problemen.

De politie handelt vaak vanuit haar eilandpositie. Ze is tevens opgeleid om repressief op te treden; een aanpak die vandaag weinig succes boekt. De politie onderschat nog te vaak de bestaande netwerken. Het is nodig dat er zich een mentaliteitswijziging

voordoet waarbij er geen miskennis meer is van de preventie- en hulpverleningsinstanties en waarbij men kennis krijgt van de sociale kaart. Er is dus nog heel wat werk aan de opleiding van politiemensen.

De politie heeft zeker ook een taak in dergelijke alcoholproblemen, maar steeds in overleg met andere diensten, bv. de sociale dienst van het OCMW.

Is er sprake van ontreding, dan is het toch normaal dat de ordediensten optreden, aangezien zij vlugger ontzag inboezemen bij de drinker.

Opvolging van problemen is door tijdgebrek niet altijd mogelijk. Bovendien acht men dit ook niet zo nodig indien een goede verwijzing gebeurde.

Er zijn niet noodzakelijk wijkagenten nodig. Het is de taak van elke politieman om efficiënt op te treden.

De verhouding politie - hulpverlening is niet echt ideaal. Hulpverleners zien de politie nog steeds als een aparte groep, waarmee niet gemakkelijk samen te werken valt. Voor de politie is het onmogelijk om na de kantooruren nog ergens terecht te kunnen voor een verslavingsprobleem. Aan dit euvel kan enigszins verholpen worden, opperden enkelen, wanneer men goede relaties heeft met een aantal diensten, zodat men door deze gezichtsbekendheid op elk uur nog ergens kan aankloppen.

Het voorbeeld van Ledeberg werd als 'een ideaal' omschreven. Wat men vergeet is dat er veeleer een eindresultaat van een jarenlang proces werd gepresenteerd. Overleg opzetten is nu eenmaal geen momentopname. Ledeberg heeft wel het voordeel dat er heel wat preventiewerkers/hulpverleners aanwezig zijn; maar ook dit is een gevolg van de regionale situatie.

Wat duidelijk uit de verf kwam, was het belang van samenwerking als eerste voorwaarde voor het werken aan beleidsmaatregelen.

4. Algemeen besluit

Politiediensten hebben een drukke dagtaak, reeds gevuld met reageren op noodsituaties alleen. Vooral repressieve taakaspecten krijgen, ook vanuit de opleiding, de hoofdaandacht. Wat betreft alcoholproblemen is het niet anders.

Nochtans leeft het gevoel tekort te schieten, maar vooral alleen te staan. Het is on dankbaar om, na talrijke ongevallen, als 'enige' voor alcoholvrij verkeer te moeten zorgen via onpopulaire controles. Bij nachtelijke alcoholcrisisen lijkt de hulpverlening zo ver weg en de cafébaas ziet de politie enkel graag komen als het eigen café wordt bedreigd...

Nochtans ... samenwerking lijkt voor elkeen kansen te bieden.

Elkaar (en elkaars werkmethode en doelstellingen) leren kennen via overleg biedt de kans op waardering en partnership. De hulpverleningsafspraken optimaliseren bespaart onnodig leed en uren werk. Een grootschalig gebeuren in overleg voorbereiden leidt tot gedeelde verantwoordelijkheid en tevreden participanten.

Burgers vinden in politiemensen gehoorde signaalgevers naar de plaatselijke gezagsdragers. Deze kunnen op hun beurt, ondermeer via de politiewerking, hun beleid voor de burger zichtbaar maken.

Het voeren van een gemeentelijk alcoholbeleid kan de politie partners bieden, kan de politie tot partner maken... zelfs voor de horeca. Wat we samen doen, doen we beter. En wie is niet enthousiast als, mede dankzij overleg, zijn werk efficiënter wordt én meer waardering geniet?

Waar de plaatselijke overheid overleg opstart, biedt zij ondermeer aan politie en andere hulpverleners een vruchtbaar werkinstrument.

Waar de politie de plaatselijke beleidsmakers tot initiatiefname aanzet, wekt zij vertrouwen en biedt partnership aan aan vele andere hulpverleners in de gemeente. Een uitdaging. Een buitenkans!

Workshop 3 :

WAAR STAAT UW BAR ?

Alcoholbeleid in socio-cultureel en jongerenwerk

Begeleiding :

Hilde Vanheule, preventiewerker Oostende

Ter illustratie :

Stefaan Decrock, verantwoordelijke JOC, stad Ieper

Waar staat uw bar?

PROBLEEMSTELLING

De bar en nog meer de baropbrengsten vormen een belangrijk bestanddeel van het georganiseerde socio-culturele leven. Op het eerste zicht lijkt deze centrale plaats- en waardebevestiging bovendien nogal evident. Maar is dit ook wel zo vanzelfsprekend? Is het een gerechtvaardigde noodzaak dat al die verenigingen afhankelijk zijn van de organisatie van bals, fuiven, bodega's, cafés, tornooien enz..., om hun kas te spijzen?

Zouden zij er niet veel meer bij winnen mochten zij de nodige aandacht schenken aan de mogelijke (nefaste) gevolgen van alcoholmisbruik?

Een evenwichtig uitgebouwd en geïntegreerd preventiebeleid moet bovendien kunnen rekenen op de steun en de medewerking van de socio-culturele verenigingen en organisaties.

1. Alweer de jongeren?

Traditioneel worden voornamelijk de jongeren beschouwd als voornaamste doelgroep bij de preventie. Hierbij wordt doorgaans gebruik gemaakt van de onderwijsinstellingen. Je vindt er alle jongeren terug en het is een duidelijke en makkelijk (?) hanteerbare structuur om allerlei programma's van Gezondheidsvoorlichting en -Opvoeding te organiseren.

Dit schoolse gebeuren mist echter een groot deel van zijn impact als deze jongeren (tegelijkertijd) ook niet in hun vrije tijd worden aangesproken. Gemakkelijker gezegd dan gedaan. Of toch niet? De meeste jongeren zijn immers aangesloten bij één of meerdere verenigingen, clubs, bezoeken weleens het jeugdhuis, enz... .

Bovendien benut het jeugdwerk op preventief vlak heel wat troeven en mogelijkheden. Het grote voordeel is alleszins dat jongeren in het jeugdhuis, de jeugdbeweging, jongerenorganisatie, hobbyclub of sportvereniging benaderd kunnen worden in directe aansluiting bij de eigen leefwereld.

Een totaal andere reden, en zeker niet minder belangrijk, voor preventie in het jeugdwerk ligt in het gegeven dat er in of in de marge van het jeugdwerk veel meer overlast kan ontstaan ten gevolge van het overmatig alcoholgebruik of ander middelengebruik: nachtlawaai, vandalisme, kleine criminaliteit, illegaal druggebruik

2. Maar niet alleen de jongeren...

De volwassenen kunnen en moeten eveneens aangesproken worden op het gebied van de alcoholpreventie. Zij bepalen de mentaliteit en de gebruikspatronen rond alcohol.

Opnieuw biedt hier het socio-culturele werk een interessante en geschikte structuur om volwassenen rond dit thema van alcoholpreventie te bereiken. Vlaanderen kent trouwens nog steeds een sterke inbedding van socio-culturele organisaties en verenigingen op parochiaal, gemeentelijk en regionaal vlak. Bovendien kennen de meesten onder hen een levend(ig)e traditie op het gebied van informering en vorming.

3. Alcoholpreventie in het socio-culturele veld: wat zijn de mogelijkheden?

Uitgangspunten bij een alcoholbeleid in de socio-culturele sectoren zijn:

- 1 Op het ogenblik is er slechts een beperkte sociale controle op het gebied van het alcoholgebruik. Vaak merken we eerder het tegenovergestelde en vloeit de alcohol rijkelijk.
- 2 Alcohol kan gezelligheid brengen, het is geenszins de bedoeling alcohol te weren, maar wel om het gezellig te blijven houden.

Afhankelijk van de organisatie en van de organisatiestructuur kan een alcoholbeleid en de mogelijkheden daartoe grondige verschillen vertonen.

Een jeugdhuis of een andere ontmoetingsruimte vraagt een veel omvattender benadering dan bijvoorbeeld een wandelclub. Een standaardrecept geven voor een preventiebeleid, is dan ook onmogelijk, zelfs zinloos en ook niet wenselijk. Iedere socio-culturele organisatie

zal - rekeninghoudend met de eigen gebruiken en gevoeligheden, met de specifieke doelgroep etc. - een eigen alcoholbeleid gestalte moeten geven.

Dit neemt niet weg dat we kunnen stellen dat een goed en evenwichtig uitgebouwd alcoholbeleid binnen de socio-culturele sector op een viertal pijlers rust; nl.

1. Reglementering
2. Ontwikkelen van alternatieven
3. Voorlichting
4. Vorming van de sleutelfiguren

Preventie is immers duidelijk meer (gaat veel verder) dan folders verspreiden, affiches hangen of eens een spreker uitnodigen.

Schematische voorstelling van de elementen van een alcoholbeleid gekoppeld aan de verscheidene ondersteuningsmogelijkheden vanwege de gemeente.

Elementen van een alcoholbeleid	Ondersteuningsmogelijkheden vanwege de gemeente
<p><u>1. Reglementering</u>¹</p> <ul style="list-style-type: none"> * barcode -sluitingstijden -wijze van bestelling -dronken en/of agressieve bezoekers * gedragsregels een handleiding voor de verantwoordelijken: hoe optreden? 	<p>Via het subsidiebeleid het vrijwillig uitwerken van een reglement stimuleren.</p>
<p><u>2. Ontwikkelen van alternatieven</u></p> <ul style="list-style-type: none"> * een prijzenbeleid * uitbreiding niet-alcoholisch assortiment * activiteiten waarin alcoholgebruik minder evident is. 	<p>Via het subsidiebeleid stimuleren en honoreren van alternatieven.</p> <p>Via logistieke ondersteuning voor alternatieven.</p> <p>Via de koppeling van het gebruik van gemeentelijke accommodaties om het ontplooiën van een alternatievenbenadering .</p>
<p><u>3. Voorlichting</u></p> <p>Voorlichting en vorming aan het publiek, afgestemd op de belevingswereld.</p>	<p>Stimuleren tot geven van voorlichting en vorming o.a. via subsidies, logistieke ondersteuning (bv. accommodatie, mankracht, drukwerk,...)</p>
<p><u>4. Vorming sleutelfiguren</u>²</p> <p>tot het voeren van een alcoholbeleid tot het bv vroegtijdig signaleren van alcoholproblemen en doorverwijzen.</p>	<p>Organisatie of stimuleren tot het bijwonen van allerlei vormingsmomenten.</p> <p>Brugfunctie tussen de socio-culturele sector en de hulpverleningsmogelijkheden in de regio.</p>

¹. Een beleid veronderstelt meer dan de afkondiging van het reglement, het zal ook levend gehouden moeten worden.

². Aandacht voor een zinvolle en efficiënte alcoholwerking in een vereniging of organisatie staat of valt met (het aantal) gemotiveerde medewerkers.

Waar staat uw bar?

Alkoholbeleid in socio-kultureel- en jongerenwerk

Duid bij elke uitspraak aan in welke mate u hiermee akkoord gaat.

5 = helemaal akkoord

1 = helemaal niet akkoord

1. Het voeren van een alkoholbeleid in het jeugdwerk heeft duidelijke effecten op de houding en het drinkgedrag van jongeren.

1 2 3 4 5

2. Zolang de barinkomsten noodzakelijk zijn om de werking draaiend te houden, blijft elk alkoholbeleid ongeloofwaardig.

1 2 3 4 5

3. Het stimuleren van een alkoholbeleid in het jeugdwerk is geen taak voor de gemeente. Ze laat dit beter over aan de koepels van het jeugdwerk.

1 2 3 4 5

4. De gemeente heeft zich niet te mengen in de interne keuken van de organisaties.

1 2 3 4 5

5. Een specifiek subsidiebeleid vanuit de gemeente is op zich nog geen stimulans voor het uitwerken van een alkoholbeleid in de jeugdsector.

1 2 3 4 5

Waar staat uw bar?

ILLUSTRATIE

4. En nu concreet ... door een voorbeeld.

Voorstelling van het alcoholbeleid in het Jongeren Ontmoetingscentrum (J.O.C.) te Ieper, door permanent verantwoordelijke Stefan Decrock.

Het J.O.C. is een gemeentelijke VZW met 4 werkterreinen:

1. Jeugdhuis
2. Speelpleinwerking
3. Secretariaat Jeugddienst
4. Jeugddienst

De werking van het J.O.C. m.b.t. alcohol- en andere drugproblemen richt zich in concreto op de 4 pijlers van een alcoholbeleid.

1. Reglementering

In het ontwikkelen en ontplooiën van een alcoholbeleid wordt een jeugdhuis in sterke mate gehinderd door een aantal externe beperkingen en/of verplichtingen.

1. de erkenning als jeugdhuis door de dienst jeugdwerk van het Vlaams Ministerie is afhankelijk van een minimum aantal openingsuren en - dagen. Ook de subsidies worden mede op basis van dit criterium bepaald.
2. de wet verbiedt de aanwezigheid van - 16-jarigen.

In het J.O.C. bevat het huishoudelijk reglement o.m. volgende bepalingen:

- tijdens de normale openingsuren is er steeds minstens 1 verantwoordelijke vanuit de Raad van Bestuur of 1 permanent verantwoordelijke aanwezig in het centrum.
- er wordt niets aan de tafeltjes besteld, iemand kan dus de ganse avond in het café aanwezig zijn en niets drinken.
- er wordt geen alcoholische drank getapt voor reeds dronken bezoekers.
- ...

2. Ontwikkelen van alternatieven

* prijzenbeleid

In het centrum kosten de alcoholische dranken 5 fr. (gewone) tot 15 fr. (zwaardere bieren) meer dan niet-alcoholische dranken.

Dit betekent een serieuze financiële aderlating voor het centrum.

Het betekent in concreto ongeveer 250 à 480 000 Fr. minder inkomsten op jaarbasis.

Maar er is effect: terwijl volgens een literatuuronderzoek wordt aangegeven dat er in een café normaliter een verhouding bestaat van 1 niet-alcoholische drank op 3 alcoholische dranken is dit voor het J.O.C. 1 op 2.

* niet-alcoholisch assortiment

In het J.O.C kan er gesproken worden van een evenwicht in het aanbod tussen alcoholische en niet-alcoholische dranken, terwijl er zeker geen spirituele dranken worden geserveerd.

* activiteiten waarin alcoholgebruik minder evident is.

- er is een uitgebreid aanbod van vrijetijdsbestedingen
- soms vinden er alcoholvrije animatie-avonden plaats
dit initiatief wordt door de jongeren met gemengde gevoelens geëvalueerd. De 2 extremen zijn van onverantwoorde financiële aderlating tot "iets dat, mits wat aanpassingen, voor herhaling vatbaar is."
- over de middag wordt het café opgehouden door de scholieren zelf. Op deze momenten wordt er geen alcohol verkocht.

3. Voorlichting van het publiek.

- * jaarlijks wordt de alcoholproblematiek eens extra in het voetlicht geplaatst via bv de organisatie van een tweewekse campagne.
Hiervoor wordt vaak een beroep gedaan op externe deskundigen en organisaties. Meestal vindt er ook samenwerking plaats met jeugdbewegingen, ouderverenigingen enz...
- * verspreid over het jaar worden er bovendien kleinere acties/activiteiten voorzien. Dit is zeer belangrijk om de aandacht vast te houden op zowel de problematiek als de naleving van de reglementeringen terzake.
- * permanente affichage in de instuifruimte
- * uitbreiding van de infotheek rond deze problematiek.

4. Vorming sleutelfiguren.

- Organisatie van een vormingsaanbod voor leerkrachten, ouders, welzijnswerkers rond vroegtijdig signaleren van alcoholproblemen.
- Organisatie van vormingssessies voor jeugdhuismedewerkers, jeugdleiders en speelpleinwerkers.

Opmerkingen:

- Om deze werking mogelijk te maken kan het J.O.C. rekenen op een intense samenwerking en ondersteuning vanwege de gemeente.
- Een grote moeilijkheid, maar tegelijkertijd een serieuze uitdaging in het jeugdhuis vormt het grote en sterke verloop van beheerders, medewerkers en publiek. Dit vraagt extra aandacht en permanente opvolging van het gebeuren.

Waar staat uw bar?

GESPREKSRONDE

5. Nabespreking

In de nabespreking, die plaatsgreep n.a.v. een aantal geponeerde stellingen, kwamen de volgende belangwekkende vragen/bedenkingen naar voren.

Stelling 1: Het stimuleren van een alcoholbeleid in het jeugdwerk is geen taak voor de gemeente. Ze laat dit over aan het jeugdwerk zelf.

Meningen:

- * een gemeentebestuur dat beweert aandacht en zorg te hebben voor jongeren kan - op straffe van ongeloofwaardigheid - niet nalaten al die initiatieven op het gebied van de alcoholpreventie ook daadwerkelijk te ondersteunen. Bovendien heeft zij de taak de blinde vlekken zelf op te (laten) vullen.
- * Het is niet zozeer de bedoeling dat een gemeente zich mengt in de interne keuzen van een vereniging of organisatie. Dit mag zij zelfs niet. Dit belet haar evenwel niet organisaties die hierrond werken extra te ondersteunen of te subsidiëren.

Stelling 2: Het voeren van een alcoholbeleid in het jeugdwerk heeft duidelijke effecten op de houding van het drinkgedrag van jongeren.

Meningen:

- * Dat een alcoholbeleid resultaten boekt, staat buiten kijf. De vraag is alleen voor wie dit opgaat. Loop je niet het gevaar de "probleemjongeren" af te schrikken door het begrenzen van de mogelijkheden in een jeugdhuis.
- * De bestaande jeugdhuizen zijn op dit terrein reeds zeer zinvol actief.
- * Het is een positieve ervaring een alcoholbeleid te voeren op een plaats waar alcohol op bepaalde momenten kan gebruikt worden. Het heeft immers geen zin jongeren te verbieden alcohol te gebruiken. Het meest aangewezen is hen ermee leren omgaan.
- * Is het wel 'zinvol' een minimumleeftijdsgrenzing te hanteren in het jeugdwerk, ook al heb je hiervoor de wettelijke besluiten. Is het niet veel beter jongeren jonger dan 16 als zij toch willen uitgaan, toe te laten in het jeugdhuis? Daar is tenminste steeds toezicht en begeleiding aanwezig.

Stelling 3: De gemeente moet ook de ouders benaderen.

Meningen:

- * Het is misleidend en niet correct uitsluitend aandacht te schenken aan jongeren. Ook volwassenen kunnen problemen veroorzaken.
- * Vaak is er een dubbele houding aanwezig t.a.v. het jeugdwerk bij beleidsvoerders en ouderen
 - enerzijds beschouwt men het jeugdhuis als een 'veilige' haven voor de jongere.
 - anderzijds krijgen de jongerenverantwoordelijken reeds bij de eerste en minste misstap door jongeren onder 'hun' verantwoordelijkheid het deksel op de neus. En dit terwijl de jeugdhoreca (wegens de grotere anonimiteit en door het privé-initiatief?) vrijwel steeds buiten schot blijft.

Workshop 4 :

EERST GESCHONKEN, DAN PAS GEDRONKEN

Gastheerschap en schenkgedrag in de gemeentelijke horeca.

Begeleiding :

Luc Wouters, preventiewerker Roeselare

Ter illustratie :

**Chris Loosvelt, schepen van Sociale Zaken,
gemeente Wevelgem**

Eerst geschonken, dan pas gedronken ?

PROBLEEMSTELLING

Binnen een gemeente stelt de vraag naar alkoholschenkgelegenheden zich naar verschillende terreinen en de mogelijkheid om Drink Wijs daarbinnen een plaats te geven wordt bepaald door een aantal factoren. Schematisch ziet het er als volgt uit.

Beïnvloedende factoren	Impact	Financiële gevolgen	Imago	Instrumenten
Schenkgelegenheden				
Aanbod vanuit de gemeente zelf				
Aanbod binnen gemeentelijke infrastructuur				
Private horeca				
Distributie				
Thuisaanbod				

Dergelijk schema biedt een globaal kader dat naargelang de specifieke situatie en mogelijkheden verder kan ingevuld worden. We bekijken de diverse schenkgelegenheden naar :

1. **Impact** : heeft de gemeente zeggingskracht om op dit terrein een beleid door te voeren ;
2. **Financiële consequenties** : hoe zwaar wegen die en zijn daar alternatieven voor te bedenken ;
3. **Imago** : welke normering leeft hier rond alcoholgebruik ; hoe kan dit positief benut worden ;
4. **Instrumenten** : via welke concrete middelen, voorstellen, initiatieven ... kan het alcoholaanbod beïnvloed worden.

1. Aanbod vanuit de gemeente zelf.

Bedoeld worden zowel de recepties voor eigen personeel of de eigen dienstkantines, de reglementering omtrent drankgebruik als het aanbod vanuit de gemeente naar derden.

- * Impact : lijkt bijzonder hoog (interne reglementen)
- * Financiële gevolgen : eerder gunstig.
- * Imago :
 - een essentiële voorbeeldfunctie
 - rekening houden met bestaande gewoonten en weerstanden
- * Instrumenten :
 - verantwoordelijke schepen om de afspraken te bewaken
 - vorming uitvoerende krachten
 - inkadering in personeelsbeleid
 - bekendmaking via infoblad

2. Gemeentelijke infrastructuur.

Veelal gaat het over cafetaria binnen de sport- of culturele sector : de accommodatie is gemeente-eigendom, de cafetaria wordt ofwel in concessie gegeven, ofwel wordt zij onder bepaalde voorwaarden ter beschikking gesteld van de gebruikende vereniging ofwel heeft de gebruiker de toestemming verkregen op eigen initiatief een kantine uit te bouwen. Meestal is dit ook het terrein waar de vragen naar aanwezigheid van alcoholreclame gesteld worden.

- * Impact :
 - vooral bij in concessie geven
 - hoever gaat de gemeentelijke "inmenging"
- * Financiële gevolgen :
 - voor de gemeente beperkt (concessie en reclame)
 - voor uitbaters en clubs vaak van levensbelang
- * Imago :
 - dit blijft ten dele publiek terrein waar de gemeente op aangesproken wordt
 - lagere drempel en instap voor jongeren
 - associatie sport/gezelligheid/alcoholgebruik
- * Instrumenten :
 - investeren in overleg
 - aanbod- en prijzenpolitiek, reclamebeperking
 - aantrekkelijke initiatieven en compensatie/ondersteuning door de gemeente

3. Private horeca

Naast het gewone café (eventueel ook snack en restaurant) zijn er gelegenheden met toch nauwere bindingen naar de gemeente. Eerst en vooral de onafhankelijke jeugdhuisen, die vaak een gemeentelijke subsidie krijgen. Daarnaast zijn er de politieke lokalen in middelgrote gemeenten die vaak heel bepalend en niet los te koppelen zijn van het beleid. In hoeverre is deze private horeca op lokaal vlak georganiseerd en aanspreekbaar ?

* Impact :

- welke regelgeving of controle is haalbaar ?
- samenwerking vanuit gemeenschappelijke belangen

* Financiële :

- geen tegemoetkomingen te verwachten ?
- wat kan de gemeente bieden ?

* Imago :

- de waardige waard versus een negatieve reputatie
- feitelijke winst naar sfeer en vermijden van problemen

* Instrumenten :

- collegiale afspraken
- promoties en creatieve impulsen
- gemeente ondersteunend en bemiddelend

4. Distributie.

Binnen elke gemeente is er het hele gamma van winkelketens over drankshops tot de kruidenier op de hoek. Hun belang bestaat er niet zozeer in dat het over verkooppunten van drank gaat. De verkoop van alcoholhoudende of -vrijedranken zijn nauwelijks op dit gemeentelijke vlak beïnvloedbaar. Wel zijn het vaak semi-openbare plaatsen, knooppunten binnen het sociale verkeer op een gemeente. Een welwillende affichering van animatiemateriaal, een bijzondere promotie van alcoholvrije dranken, het sponsoren van gemeentelijke initiatieven in natura ... het kunnen voorbeelden zijn van een positieve bijdrage van de distributiesector in de brede sensibilisering rond een Drink Wijs beleid.

5. Thuisaanbod

Tenslotte is er wat elk van ons zijn vrienden en gasten aanbiedt. Op het eerste gezicht staat de gemeente hier volledig buiten. Indirect echter speelt zij wel een rol, via lokale vormingsbewegingen of via een publiekscampagne.

Dat is een ander verhaal, maar de weerslag van dergelijke inspanningen of investeringen moeten niet onderschat worden. Enerzijds wordt hierdoor het draagvlak voor een gemeentelijk Drink Wijs - beleid vergroot. Anderzijds blijft het motiveren tot en ondersteunen van een concreet doenbaar alternatief de voorwaarde om de burger tot een verantwoord drinkgedrag te brengen. En daar ging het toch om, niet?

Stellingen

De gemeenten moeten nog veel meer gebruik maken van hun wettelijke bevoegdheden (vergunning, controle ...).

De gewone café- of dancinguitbater is niet geïnteresseerd in Drink Wijs. Voor hen telt alleen de omzet en die is gegarandeerd hoger bij bierdrinkers.

Van de gemeente hoef je geen voorbeeld te verwachten. De mandatarissen zitten zelf te veel vast in allerlei sociale (alcohol) verplichtingen.

Via de concessiebepalingen kan een gemeente heel gemakkelijk een alcoholvrij - vriendelijk beleid stimuleren.

Zolang de nationale wetgeving niet aangepast wordt (accijnzen, sluitingsuur...), blijven alle suggesties hier een vechten tegen de bierkaai.

Compensaties of subsidies moet je van de gemeente niet verwachten!

Eerst geschonken, dan pas gedronken ?

ILLUSTRATIE

Mevr. Chris Loosvelt, schepen van Sociale Zaken gemeente Wevelgem.

Wevelgem werkt sinds midden 1990 aan de uitbouw van de Drink-Wijs-campagne. Dit kadert in de zorg van het gemeentebestuur voor het welzijn van haar burgers en het vormt een vervolg op vroegere gezondheidsinitiatieven.

Via Drink Wijs wil men een alcoholbeleid uitbouwen om te komen tot een verstandig drinkgedrag. De onderliggende boodschap is : alcohol mag, maar het moet nooit en soms is het zelfs gevaarlijk. De uitwerking van de campagne gebeurt via een stuurgroep die bestaat uit de adjunct-commissaris van politie, de cultuurfunctionaris, de jeugdconsulente, de sportfunctionarissen, een vertegenwoordiger van het OCMW, de jeugdhuisverantwoordelijke, de regionale preventiewerker alcohol/drugs en dit onder het voorzitterschap van de schepen van sociale zaken.

In het verleden werden initiatieven opgezet naar het onderwijs, het sociaal-culturele werk, algemene sensibilisering via de infokrant enz.

In 1991 werd als één van de actiepunten aandacht besteed aan het stimuleren van een Drink Wijs-schenkbeleid in de gemeentelijke horeca. Dit verliep in volgende stappen.

1. Vooreerst was er de afbakening van het werkgebied "gemeentelijke horeca". De stuurgroep wilde daarmee niet alleen het drinkgedrag van mensen (de vraagzijde), maar ook het schenkgedrag (de aanbodzijde) benaderen. Met gemeentelijke horeca werden die alkoholschenkegelegenheden bedoeld, die op één of andere wijze een band met de gemeente hebben. De keuze voor gemeentelijke horeca drukte ook uit dat de gemeente in haar beleidsvoering eerst en vooral in eigen kring wil kijken. Uiteraard werd gehoopt dat de stappen die men hier kon zetten later als model voor de private horeca zouden kunnen gelden. Naast de recepties van gemeentelijke diensten gaat het hoofdzakelijk over kantines binnen de gemeentelijke sport- en culturele infrastructuur. Daaraan werden de jeugdclub en later nog 2 politieke lokalen toegevoegd. In totaal werden zo 19 gelegenheden afgebakend.
2. Bij de benadering van de gemeentelijke horeca werd geopteerd voor een verkennende bevraging. De bedoeling hiervan was dubbel. Enerzijds wilde de stuurgroep op die manier zicht krijgen op een aantal feitelijkheden en gevoeligheden omtrent alcoholgebruik, evt. -misbruik. Anderzijds kan zo een eerste, weinig bedreigende stap gezet worden naar de uitbaters, vooraleer concrete voorstellen te formuleren. Deze voorzichtige procedure mag niet onderschat worden, de horeca voelt zich immers bijzonder snel beschuldigend met de vinger gewezen! In de bevraging werd gepeild naar aanbod en prijzensituatie, naar het gebruik en de gebruikers(groepen) en naar de

wenselijkheid en aanvaardbaarheid van een door de gemeente gestuurd alcoholbeleid.

Deze gegevens werden door de stuurgroepleden in persoonlijke gesprekken met de uitbaters verzameld en in een samenvattend rapport verwerkt.

3. De samenvattende nota werd in de stuurgroep besproken. Belangrijk daarbij waren de conclusies die als actieperspectief geformuleerd werden en aan de betrokkenen voorgelegd.
 - 3.1. Het college van burgemeester en schepenen engageerde zich om de uitwerking van het alcoholbeleid op een continuere wijze vast te leggen via een beleidsnota. Naar de gemeentelijke horeca werd een Drink Wijs-contract afgesloten waarbij het bestuur de materiële ondersteuning garandeerde.
 - 3.2. Aan de gemeentelijke horeca werd op vrijwillige basis een Drink-Wijs contract aangeboden. Het liep over de periode 15 oktober 1991 - 15 januari 1992 en besloeg 3 terreinen :
 - de horeca engageert zich tot bewuste naleving van de regels in verband met alcoholverstrekking, evt. aangevuld met bijkomende vrijwillige afspraken;
 - de horeca werkt actief mee aan de verspreiding van het campagnemateriaal dat door de gemeente ter beschikking gesteld wordt;
 - de horeca promoot een gezamenlijke alcoholvrije Drink-Wijs cocktail met een gedeelte van de opbrengst t.v.v. Kom op tegen kanker.Uiteindelijk werden 16 Drink Wijs-contracten afgesloten (voorbeeld bijgevoegd).
4. Uit de respons op en evaluatie van dit initiatief onthouden we het volgende :
 - Het aanspreken van de horeca moet zeker gebeuren binnen een globale aanpak, d.w.z. ook andere sectoren moeten op hun inbreng aangesproken worden (dit was het geval in Wevelgem). Zelfs dan blijft heel veel aarzeling merkbaar. Toch gaat het over een trend die ook bij de klant voelbaar is en in de komende jaren moet aangehouden worden.
 - Op een aantal plaatsen gaf het contract aanleiding tot reflectie en discussie over de zin en mogelijkheden ervan.
 - Binnen de gemeentelijke recepties vormt de Drink Wijs cocktail sindsdien een vast gegeven, wat ook door de gebruikers geapprecieerd wordt. Verder was de cocktail vooral bruikbaar op grotere evenementen, minder in de gewone horeca.
 - Het campagnemateriaal was attractief en kreeg voldoende belangstelling van gebruikers. De prijs blijft soms een handicap.
 - Op basis van het engagement van het college van burgemeester en schepenen wordt thans gewerkt aan een principiële verklaring waarin de verdere ontwikkeling van Drink Wijs vastgelegd wordt.
 - Soms leek het erop dat deelnemers meer direct zichtbare resultaten verwachten. Veeleer gaat het over een beperkte maar principiële impuls (met een duidelijk symbolische betekenis) waarbij vooral de continuïteit moet benadrukt worden.

Drink wijs contract Wevelgem 1991

Drink Wijs werkt op gemeentelijk vlak aan verantwoord alcoholgebruik. Dit kan maar lukken als elkeen zijn verantwoordelijkheid opneemt. De voorliggende overeenkomst kadert in de campagne '91 die alcoholvrije gastvrijheid in de kijker stelt.

Artikel 1

Dit contract wordt op vrijwillige basis afgesloten tussen enerzijds : de gemeente Wevelgem, in de persoon van
De heer Seynaeve Gilbert, Burgemeester
en
Mevrouw Loosvelt, Schepen van Sociale Zaken
(verder genoemd de gemeente)

anderzijds : de schenkgelegenheid : Coöperatieve van de
Volksbond
in de persoon van : Franky DEFLO
met als functie : lokaalhouder
(verder genoemd de horeca)

Artikel 2

Dit contract loopt over de periode van 15/10/'91 tot 15/01/'92. De volgende afspraken worden tijdens deze periode beklemtoond maar niets sluit uit dat zij ook nadien door beide partijen aangehouden worden.

Artikel 3

Als waardige en verantwoordelijke waard engageert de horeca zich tot het bewust respecteren van een aantal voorschriften m.b.t. alcoholverstrekking.

Deze betreffen enerzijds expliciete naleving van de wettelijke reglementering terzake

- . geen alcohol schenken aan wie kennelijk dronken is
- . geen alcohol verstrekken aan minderjarigen, jonger dan 16
- . niemand uitdagen tot drinken of doen drinken tot hij/zij dronken is

Anderzijds neemt de horeca zich voor volgende bijkomende vrijwillige regels in haar morele code op te nemen

- . de verantwoordelijke of de aangestelde bestellers drinken zelf matig
- . de verkoopprijs van alcoholvrij bier is niet hoger dan die van gewone pils
- . wie dronken is wordt er van weerhouden zelf nog een voertuig te besturen
- . indien jongeren een flink deel van het cliënteel uitmaken wordt een aangepast, alcoholvrij en prijsgunstig assortiment voorzien
- . het invoeren van een aangepast sluitingsuur

Artikel 4

De gemeente stelt, vanaf de datum van verschijning, een animatiepakket rond Drink Wijs ter beschikking van de horeca.

3 x affiche "Het leven is te leuk"
3 x affiche ...
20x tafeldecoratie
10x blanco invulaffiche
20x Drinkwijs - folder

In afspraak met de gemeente kan in het verloop van de contractperiode, bijkomend materiaal verkregen worden.

Artikel 5

Voor de contractperiode promoot de Horeca de gezamenlijke Drink Wijs - cocktail.

De samenstelling werd in overleg vastgesteld en de verkoopprijs aan het publiek werd bepaald op 50,-f.

In het kader van de Kom op tegen kanker-campagne en om de samenhang van beide acties te benadrukken wordt per verkochte cocktail 10,-fr afgedragen aan KOTK. Het aantal cocktails en het overeenstemmend bedrag wordt door de horeca zelf verrekend naar het gemeentelijk KOTK-comité. Deze verrekening gebeurt bij voorkeur maandelijks.

Artikel 6

Beide partijen verklaren de geest van dit Drink Wijs-contract naar best vermogen te zullen uitvoeren.

De gemeente zal de positieve medewerking van de horeca bij zoveel mogelijk gelegenheden in het licht stellen.

Overeengekomen te Wevelgem op 15/10/'91

De gemeente,

De horeca,

Gilbert Seynaeve,
Burgemeester

Franky Deflo
lokaalhouder

Chris Loosvelt,
Schepen Sociale Zaken

Eerst geschonken, dan pas gedronken ?

GESPRESRONDE

Uit het groepsgesprek rond "alcoholschenkbeleid op de gemeente" noteren we volgende bedenkingen (omwille van de tijdsdruk fungeerden de stellingen eerder als achtergrond dan als expliciete discussiegegevens).

De deelnemers onderschrijven de aandacht om zo'n schenkbeleid niet uitsluitend naar jongeren te richten. Het lijkt integendeel een geschikt instrument om de Drink Wijsboodschap naar de gehele bevolking te vertalen. Wel wordt enige nuancering gevraagd bij de deelname vanuit de private horeca : probleemdrinkers en niet-deelnemende zaken gaan mekaar aanvullen?

Verder wordt gewezen op de specifieke situatie van het kusttoerisme : in hoeverre kunnen die massale toeristenstroom, de financiële druk van het seizoenwerk of de brede serviceverwachtingen (o.a. qua assortiment) met een aantal Drink Wijs-opties samengebracht worden.

De gemeente zelf neemt binnen dit geheel een centrale plaats in. De voorbeeldfunctie en het sensibiliseringseffect van alcoholvrije/-arme recepties staan buiten kijf, op voorwaarde dat hier op voldoende lange termijn en met oog voor een aantrekkelijke presentatie aan gewerkt wordt. Of elke alcoholhoudende drank dan consequent op gemeentelijke recepties moet geweerd worden ligt heel wat gevoeliger...

Over de noodzaak tot beperking of zelfs verbod van kantines (uiteraard met alcohol) bij diensten als politie of brandweer is men het vrijwel eens. Interessant is hier de vermelding van een cursus alcoholpreventie binnen het politiecorps van Leuven, waar o.a. eigen ideeën over en eigen gebruik van alcohol ter discussie kunnen staan.

Spreeken over een drinkverbod voor personeel ligt veel gevoeliger en dubbelzinniger. Het contrast met de vrijheid of zelfs druk op bv. een schepen springt dadelijk naar voor. Daarmee is tegelijk de zinvolheid van een alcohol en werk-beleid aangegeven!

Rond wettelijke maatregelen bestaat er heel wat scepsis. Zo bestaat er op verschillende plaatsen wel een sluitingsuur maar dit wordt nauwelijks gehanteerd of het kan zelfs "afgekocht" worden. Ook de zgn. beteugeling van de dronkenschap gebeurt zelden effectief en systematisch. Enerzijds vergt dit een vrij grote inzet van mensen en middelen. Anderzijds werkt de vaststelling dat de opgemaakte p.v.'s vaak (of meestal?) niet tot vervolging leiden, erg demotiverend naar de plaatselijke politiecorpsen. En merkwaardig misschien : ondanks de roep naar duidelijkheid en controle bestaat er van alle kanten weerstand tegen dergelijke maatregelen :

- van de uitbaters die zich snel geviserd voelen;
- van ouders die politie-optreden tegen hun kinderen afkeuren;
- van scholen die een slechte naam willen vermijden.

Vanuit deze knelpunten worden overleg en sectoroverschrijdend werken bepleit. Toch is dit geen evidentie : al te vaak botst men op verschillende kijkwijzen, belangentegenstellingen e.a.

Lokale inspanningen voor een zinvol alkoholschenkbeleid verdrinken vaak in een wetgeving die daar te weinig aan aangepast is : accijnzen als middel om de prijzenpolitiek te gaan sturen, uniformere richtlijnen qua sluitingsuur of vervolgingsbeleid. Ook andere Oaspecten die het lokale niveau overstijgen werden vermeld : te weinig alcoholvrije bieren beschikbaar op vat, te weinig middelen om degelijk promotiemateriaal massaal te verspreiden, de eisen die qua schenkgedrag aan uitbaters gesteld worden. Dus toch nog werk aan de winkel voor de hogere overheid!

Tenslotte nog een vraag naar de kostprijs van zo'n campagne om binnen de gemeentelijke horeca iets teweeg te brengen. Moeilijk éénduidig te beantwoorden maar met een investering van 50 000 fr en mits de nodige ambtelijke ondersteuning kan je al heel wat bereiken.

Slottoespraak

MOTIVATIE EN SAMENWERKING

Sleutels tot een gemeentelijk alcoholbeleid

Marijs Geirnaert, coördinator VAD-preventiewerk

De gemeente als motor van een alcoholbeleid. Ik ben ervan overtuigd dat ik u, aanwezigen op dit seminarie, niet moet overtuigen van de taak en de verantwoordelijkheid van de gemeente in deze problematiek. Uw aanwezigheid getuigt voldoende van uw interesse en motivatie.

Maar u zal wellicht bij u thuis, uw collega's, het college van burgemeester en schepenen, uw burgemeester of politiecommissaris, kortom de verschillende partners van een gemeentelijk alcoholbeleid moeten motiveren dat een alcoholbeleid wel degelijk een taak is van de gemeente. Ik ga daarom een aantal instrumenten en strategieën aangeven die de verschillende partners in een gemeentelijk alcoholbeleid kunnen motiveren om hun taak hierin op te nemen.

De probleemstelling als motivatiestrategie

Alcohol is sterk in onze manier van leven geïntegreerd. Er zijn dagelijks zoveel gelegenheden om alcohol te drinken en we staan slechts zelden stil bij de mogelijke gevolgen ervan. Het alcoholgebruik wordt daarenboven als persoonlijk probleem beschouwd, een probleem binnen de privésfeer en zelden wordt een analyse gemaakt van wat alcohol globaal aan een samenleving kost.

De meest bekende en gekende problematiek met betrekking tot alcohol is die van alcohol en verkeer : we worden nationaal reeds een aantal jaren attent gemaakt op deze problematiek dankzij de grote eindejaarscampagnes van het Belgisch Instituut voor Verkeersveiligheid.

Maar hoe vertaalt de alcohol- en verkeersproblematiek zich concreet in uw gemeente ? Meestal zijn lokaal geen gegevens beschikbaar. En we hopen dan maar dat het bij ons niet zo erg zal zijn

Alcohol en kleine criminaliteit : de vernielingen, overlast, vandalisme, vooral in de uitgangsbuurt, omgeving van station, Elke gemeente krijgt er op zijn manier mee te maken, maar zelden is er een duidelijk beeld over de omvang van dit probleem.

De sociale problemen ten gevolge van overmatig alcoholgebruik : op het eerste gezicht zou je denken : dit behoort tot de privésfeer, daar krijg je als gemeente niet mee te maken. Of toch ? Vechtpartijen, echtelijke ruzies die uit de hand lopen, mishandeling, De politie kan er zeker van meespreken, maar ook het OCMW, de eerstelijnsdiensten. Maar hoe vaak komt het voor ?

Problemen als gevolg van alcoholmisbruik zijn ook zichtbaar op het werk : onvoldoende functioneren, arbeidsongevallen, conflicten Zelden komen deze problemen naar buiten, we weten eigenlijk niet om hoeveel mensen het gaat.

Een niet-onaanzienlijk deel van de alcohol wordt buitenhuis gedronken : op café, op restaurant, in de kantine van de sportclub, in het jeugdhuis. Weet u hoeveel schenkegelegenheden er zijn in uw gemeente ?

Misschien denkt u nu wel : dat hoef ik toch allemaal niet te weten. Ik weet dat er overal problemen bestaan als gevolg of mede als gevolg van overmatig alcoholgebruik. Dat is voor mij voldoende om er ook iets aan te doen. Trouwens met de cijfers en de kennis over hoeveel drankgelegenheden er in mijn gemeente zijn, doe ik nog niks aan het probleem zelf.

Dat is juist. Maar alleen kan u ook weinig aan de alcoholproblemen in uw gemeente doen. U heeft partners nodig en u moet die partners overtuigen van de omvang en de ernst van deze problematiek. Cijfergegevens kunnen dit voor een deel aantonen. Niet de onpersoonlijke nationale statistieken, maar de lokale gegevens : hoeveel arbeidsuren gaan er verloren omwille van het niet functioneren van het personeel als gevolg van alcoholproblemen ? Hoeveel werkuren moeten politie en plantsoendienst investeren in vernielingen en kleine criminaliteit ? Wat kost dit aan onze gemeente, niet alleen financieel maar ook aan werklust, aan persoonlijke en sociale problematieken. Een concreet overzicht van een stand van zaken in uw gemeente zal bij velen aandacht krijgen.

De gegevens zijn in feite niet moeilijk bij elkaar te zoeken. Meestal worden ze op een of andere manier geregistreerd en moeten ze alleen iets duidelijker worden samengebracht.

Uiteraard zal iemand hiervoor enige tijd moeten worden vrijgemaakt. Maar niet alleen het resultaat is belangrijk. Ook het verzamelingsproces is een belangrijke motivator.

Bij de verschillende gemeentelijke diensten en partners binnen de gemeente zullen gegevens moeten worden opgevraagd en verzameld. Dit vormt dan al een eerste stap in een mogelijke toekomstige samenwerking.

De gegevens moeten dan worden samengebracht en verwerkt. Hiervoor zijn een aantal specifieke verdeelsleutels voorhanden. Vanuit nationale en internationale gegevens zijn lokale gegevens te distilleren die de omvang van de alcoholproblematiek in uw gemeente kan weergeven.

De verschillende partners die gegevens hebben geleverd moeten de resultaten van uw lokale analyse zeker teruggespeeld krijgen. Hierdoor vergroot hun betrokkenheid bij de verdere werking. De resultaten kunnen publiekelijk worden voorgesteld (rapportje, persconferentie, ...) en kunnen een eerste ontmoeting vormen tussen de verschillende partners.

Zowel de gegevens als de gegevensverzameling zijn belangrijke motivatoren van een alcoholbeleid.

En vanuit deze analyse kan gestart worden met de oplossingen. Als we een zicht hebben over op omvang en de ernst van de problemen is het mogelijk om een stapje verder te zetten.

Een sensibiliseringscampagne/initiatieven

Een sensibiliseringscampagne is een andere manier om je partners - en de lokale bevolking - te motiveren voor een beleid. Hiervoor zijn een aantal methodieken en materialen voorhanden die de aandacht voor de alcoholproblematiek kunnen trekken. Maar let wel : zulk een campagne is geen doel op zich en is slechts zinvol als er nadien een opvolging is voorzien voor verdere werking.

Met de **drink wijs** materialen proberen we gemeenten wat materiaal aan te bieden voor het voeren van een sensibiliseringsactie.

Eind vorig jaar werd aan elke gemeente een koffertje toegestuurd met campagnematerialen rond het thema **gastvrijheid**. We hebben dit koffertje verstuurd naar de gemeentesecretaris en aan hem of haar gevraagd dit koffertje aan die mandataris of ambtenaar op de gemeente te bezorgen die met deze problematiek is begaan.

Met dit thema gastvrijheid streven we een dubbele doelgroep na : met name elke gastheer of gastvrouw, zowel in de privésfeer als in de horeca. We willen deze doelgroepen met deze materialen bewustmaken van hun rol en verantwoordelijkheid met betrekking tot het alcoholgebruik en de veiligheid van hun gasten ?

Over welke campagnematerialen gaat het zoal ?

Een uitgebreide lijst met materialen vindt u in uw seminariemap op de zalmkleurige bladzijden.

Enerzijds zijn er de klassieke middelen : een affiche, een folder, een sticker, een stylo, een ballon,

Daarnaast zijn er specifieke materialen voor de horeca : een tabletent : een dubbelgevouwen kaart die je op tafels bij recepties, op café enz. kunt plaatsen, bierviltjes/onderleggers, en ook kleine pocketfolders rond verkeer en gastvrijheid die aan elke balie of openbare plaats kunnen worden uitgesteld om mee te nemen

Verder zitten een aantal informatieve documenten in het koffertje : een informatiemapje waarin diverse deelaspecten van de problematiek met hun respectieve verdeelsleutels staan beschreven. Een handig instrument bij de motivering van uw partners.

Verder is er een uitgebreide en actieve drink wijs tentoonstellingsstand die in openbare gebouwen op de gemeente kan worden opgesteld en een beetje de ankerplaats kan worden voor initiatieven. De tentoonstelling kent in Vlaanderen een groot succes en de creativiteit waarmee men dit gebeuren omringt is voor ons vaak verrassend en inspirerend.

Verschillende groepen kunnen n.a.v. de voorbereiding van een dergelijke campagne worden uitgenodigd om deel te nemen, mee te werken, eigen initiatieven op te zetten.

Het is motiverend wanneer dit goed zichtbaar is in de gemeente : een ruime bekendmaking, aandacht in de plaatselijke pers, actieve steun van burgemeester en andere personaliteiten in de gemeente, een verscheidenheid aan initiatieven.

Een dergelijke happening kan heel wat enthousiasme opwekken. Het is de kunst om dit warm te houden. De afsluiting van een dergelijk initiatief moet de start zijn van overleg, planning en uitwerking van een gemeentelijk alcoholbeleid.

Een werkgroep vormen

Als resultaat van bovenstaande lokale probleemanalyse kan een werkgroep worden samengesteld met geïnteresseerde partners in de problematiek.

Een dergelijk werkgroepje kan ook op een andere basis worden gevormd.

Wie kan daar deel van uitmaken ?

Alle betrokkenen die bijdragen tot de probleemanalyse :

- * politie, rijkswacht
- * gemeentelijke diensten : personeelsdienst, medische dienst, sociale dienst (gemeente als werkgever)
- * jeugdsector : jeugddienst, jongerencentra, jeugdwerk, jeugdbewegingen
- * horeca : café- en restaurantuitbaters, maar ook sportsector, organisatoren van feesten en massamanifestaties
- * onderwijs : verschillende onderwijsnetten, PMS/MST
- * socio-cultureel werk, gezinsraad, ...
- * eerstelijnsdiensten : OCMW, huisarts, thuisgezondheidszorg, JAC,
- * specifieke diensten voor probleemgebruikers : CGG, CLG, ziekenhuizen, AA ...

Willen we werk maken van een gemeentelijk alcoholbeleid, dan is het belangrijk om al deze organisaties en sectoren hierbij te betrekken. We moeten immers komen tot een beleid dat door iedereen wordt gedragen en het spreekt voor zich dat dit de meeste kans tot slagen heeft als de betrokkenen van bij het begin in de discussies worden betrokken.

Het is enerzijds belangrijk de sleutelfiguren uit deze verschillende sectoren samen te brengen voor onderling overleg, maar het is evenzeer belangrijk om per sector in werkgroepen op te splitsen. Elke groep heeft immers een eigenheid, een eigen dynamiek en autonomie en moet zijn eigen ritme, zijn eigen groei kunnen volgen. Daarenboven wordt ruim overleg door velen vaak als tijdverlies gezien en is het veel moeilijker om de betrokkenen hiervoor te blijven motiveren.

Het is daarom echter wel nodig om een coördinator op het niveau van de gemeente aan te stellen die de band tussen de verschillende werkgroepen kan verzorgen.

Binnen elke werkgroep moet een werkplan worden opgesteld met hierin de concrete stappen en initiatieven.

Het is meestal niet haalbaar en ook niet noodzakelijk dat in alle deeldomeinen tegelijkertijd van start kan worden gegaan. Bepaalde groepen hebben reeds een traditie op het vlak van alcoholbeleid en alcoholpreventie en zijn bijgevolg gemakkelijker te motiveren tot verregaande engagementen, terwijl in andere groepen veel tijd en energie zal moeten gependeed worden aan de motivatie van de betrokkenen om hun verantwoordelijkheid op te nemen. Voor een aantal partners lijkt een alcoholbeleid op het eerste gezicht een vrij grote bedreiging van de inkomsten en bijgevolg van de leefbaarheid van de zaak of organisatie. Hier zal veel energie moeten gaan naar het sensibiliseren en bewustmaken dat iedereen gebaat is met een positief imago met betrekking tot alcoholgebruik en ook hier zullen een aantal structurele maatregelen en tegemoetkomingen vanuit de gemeente noodzakelijk zijn als motivatie tot actieve samenwerking.

Het is een belangrijke opdracht van de coördinator om de verschillende initiatieven van de verschillende werkgroepen in een globaal beleid te kaderen, zodat de werkgroepen zicht krijgen op hun aandeel in het globale beleid van de gemeente enerzijds en om overlapping of tegenstrijdige initiatieven te voorkomen anderzijds.

Voorwaarden

Politieke mandataris

Het is van ontzaglijk groot belang dat een dergelijk initiatief de volledige steun krijgt van de politieke mandatarissen. De burgemeester, een schepen moet het gezicht vormen van een alcoholbeleid in de gemeente.

Wat betekent dit concreet : deze mandataris fungeert als voorzitter van mogelijke overlegstructuren die in dit kader worden opgezet of verder uitgebouwd.

Daarnaast moet die de voorstellen, beleidsnota's enz. die door de werkgroepen worden uitgewerkt verdedigen op het politiek niveau.

Hier moeten we dus zeker rekenen op een gemotiveerde mandataris en op dit vlak verwachten we veel van u, aanwezigen hier vandaag op dit seminarie. Uw enthousiasme en uitstraling zijn een mijlpaal in de lancering en continuering van een gemeentelijk alcoholbeleid.

Hoever moet dit gaan ? Hoe verder hoe beter : maar diegenen die dit niet zien zitten : begin met formele steun van burgemeester en schepenen : op basis hiervan kan je starten met werkgroep.

De coördinator :

Hiervoor wordt bij voorkeur een gemeentelijk ambtenaar vrijgesteld om de coördinatie van de werkgroepen en activiteiten op zich te nemen. Bij deze coördinator situeert zich het secretariaat, hij/zij zorgt voor de praktische en logistieke ondersteuning van de werkgroepen (vergaderplaats, uitnodigingen, verslag, ...) en zorgt inhoudelijk voor de afstemming en onderlinge samenhang van de diverse activiteiten en voorstellen.

Regelmatige stimulansen :

Om uiting te geven aan het gevoel van samenwerking, om de bevolking op te hoogte te houden, om de doe-ers onder de partners te voldoen, om de werking zichtbaar te maken is het nodig om regelmatig naar buiten te treden.

Wij zullen ook in de toekomst verder campagnematerialen ter beschikking stellen om u de gelegenheid te geven hierop in te spelen.

Uitwisseling

Het is stimulerend om bij de burens eens een kijkje te nemen en een regionaal initiatief uit te bouwen. Het is inspirerend om elkaars ervaringen te horen : uitwisseling zoals vandaag zal in de toekomst zeker nog gepland worden.

Hoe begin je nu het best aan een gemeentelijk alcoholbeleid ?

Er bestaat geen kant en klaar model om een gemeentelijk alcoholbeleid uit te werken. Alles hangt af van de plaatselijke situatie.

Vast staat dat niemand in zijn eentje zo'n beleid kan uitwerken. U heeft verschillende partners nodig wil dit beleid meer zijn dan wat dode letters op een of ander beleidsdocument.

Voor sommigen zal het gaan om sectoren waar de problemen het grootst of meest duidelijk zijn.

Voor anderen zal het gaan om sectoren waar het enthousiasme, de bereidheid of motivatie het grootst is.

Wie er begint doet er niet toe, wel dat men weet waar men naartoe wil.

De grootste valkuil is dat men vaak goedbedoeld en vanuit een enthousiasme aan iets begint en dat het daarmee stopt. Dit is energie voor niks met zeer beperkte resultaten.

Het is beter vooraf voldoende tijd vrij te maken voor het opmaken van een planning op lange termijn en zich vooral te bezinnen welke de volgende stappen zijn voor men een eerste stap zet. Ander krijg je te maken met ontgoochelingen en is het nadien zeer moeilijk om diezelfde partners nog eens samen te brengen.

We hebben vandaag in de workshops een aantal thema's naar voor gebracht van aspecten van een alcoholbeleid. Zij vormen allemaal een onderdeel van een globaal beleid met betrekking tot alcohol. En dat is de einddoelstelling.

Een globaal alcoholbeleid bestaat steeds uit volgende facetten:

1. een aantal structurele maatregelen: zij vormen de ondersteuning, de fundering van het alcoholbeleid.
2. een aantal informatieve en educatieve activiteiten: die bij voorkeur zo dicht mogelijk bij de mensen worden uitgewerkt: binnen elke organisatie, elke sector. Dan kan je het best aansluiten bij wat leeft bij de mensen en heb je het meest kans op succes.
3. de uitbouw van een goed georganiseerd netwerk voor vroegtijdige erkenning en hulp bij problemen. En op dit niveau is er heel wat training en deskundigheidsbevordering nodig om verschillende sleutelfiguren in een dergelijk netwerk te vormen en te ondersteunen.

Geacht publiek,

ik heb in mijn betoog de aandacht willen vestigen op de mogelijkheden om op gemeentelijk niveau een alcoholbeleid uit te werken.

Ik ben me terdege bewust van de knelpunten en problemen. Zij zijn - althans gedeeltelijk - in de workshops ter sprake gebracht. Ik heb geprobeerd om enkele mogelijkheden te verduidelijken die de motivatie en de samenwerking op lokaal vlak kunnen stimuleren.

Motivatie en enthousiasme zijn de sleutels voor dit beleid: die zijn er in elk geval bij ons. die proberen we over te brengen op u, geachte aanwezigen, en we hopen dat u dit enthousiasme verder kunt dragen bij uw medewerkers en collega's bij u in de gemeente.

Het enthousiasme is er zeker ook bij Op Maat. Zij brengen jullie een aantal zeer herkenbare fragmenten rond een gemeentelijk alcoholbeleid en nadien worden jullie uitgenodigd op de receptie die zal doorgaan in de zitkuil.
Ik dank u.

INSCHRIJVINGEN SEMINARIE

AERTS H.
Afdelingschef
2300 TURNHOUT

Alleen door blazen minder glazen ?

BAECKELMANS M.
Hoofdbrigadier v. Politie
2030 ANTWERPEN

Alleen door blazen minder glazen ?

BELLENS S.9160 LOKEREN

BILLIET M.-A.
Hoofd v/d Sociale Dienst
8500 KORTRIJK

Alcoholbeleid : werk in eigen huis ?

BOVY P. Adjunct-Commissaris
3000 LEUVEN

BRUYLANDTS K.
Maatschappelijke assistente
2150 MALLE

Waar staat uw bar ?

BUELENS M.
Coördinator Verslavingszorg
3800 SINT-TRUIDEN

Alcoholbeleid : werk in eigen huis ?

BUETTS L.
Adjunct-Commissaris
3000 LEUVEN

BULCKAERT G.
Sociaal assistente
8870 IZEGEM

Alcoholbeleid : werk in eigen huis ?

CAUBERG M.
Maatschappelijke assistente
3550 HEUSDEN-ZOLDER

COPPENS J.
Schepen Volksgezondheid
2330 MERKSPLAS

Alcoholbeleid : werk in eigen huis ?

CRAEN A.
Hoofdcommissaris v. Politie
3600 GENK

Alleen door blazen minder glazen ?

CROMBE R.
Inspecteur v. Politie
8400 OOSTENDE

DARMONT R.
Schepen v. Sociale Zaken
2300 TURNHOUT

Alcoholbeleid : werk in eigen huis ?

DE CLERCK
Schepen
2990 WUUSTWEZEL

Alcoholbeleid : werk in eigen huis ?

DEGRAEVE M.
Politieassistent
8300 KNOKKE-HEIST

DEGROOTE J.
Schepen
8300 KNOKKE-HEIST

DEJAEGHER W.
Arrondissementscommissaris
9000 GENT

Alleen door blazen minder glazen ?

DE SMET H.
Bestuurssecretaris Provinciebestuur
9000 GENT

Alleen door blazen minder glazen ?

EECKHOUT P.
Schepen
9420 ERPE-MERE

Alleen door blazen minder glazen ?

de GRAEF-WUYTS M.
Schepen v. Sociale Zaken
9150 BAZEL

Waar staat uw bar ?

GEERTS A.
Hoofdinspecteur v. Politie
3800 SINT-TRUIDEN

Alleen door blazen minder glazen ?

HANNES-COOLS L.
Schepen
2360 OUD-TURNHOUT

Waar staat uw bar ?

HELSMOORTELE R.
Adjunct Politiecommissaris
8400 OOSTENDE

HEYNINCK R.
Schepen v. Sociale Zaken
9100 SINT-NIKLAAS

HILLAERT W.
Jeugdtraad Lokeren
9160 LOKEREN

JOSKI E.
Geneesheer-Directeur Dienst O.G.
9000 GENT

Alleen door blazen minder glazen ?

KIEKENS D.
Inspecteur v. Politie
1840 LONDERZEEL

Alleen door blazen minder glazen ?

LAMBERT F.
Bestuurssecretaris
8300 KNOKKE-HEIST

LAURYSSSEN M.
Schepen
2390 OOSTMALLE

Alcoholbeleid : werk in eigen huis ?

LEEMANS J.
Arbeidsgeneesheer-Huisarts
3000 LEUVEN

Alcoholbeleid : werk in eigen huis ?

LEENDERS J.
Commissaris
3000 LEUVEN

LEURS H.
Schepen Sociale Zaken
3900 OVERPELT

Eerst geschonken, pas dan gedronken ?

LIECKENS A.
Commissaris v. Politie
2990 WUUSTWEZEL

Alleen door blazen minder glazen ?

LION L.
Preventiewerker
9120 BEVEREN

Alleen door blazen minder glazen ?

LOOSVELT A.
Schepen
8560 WEVELG2EM

Eerst geschonken, pas dan gedronken ?

MELCHIOR H.
Adjunct-Commissaris
3000 LEUVEN

METDEPENNINGEN T.
Voorzitter Stedelijke Gezinsraad
9160 LOKEREN

NOTEN M.
Stafmedewerkster RHIC
2490 BALEN

Waar staat uw bar ?

OLYSLAEGERS J.
Schepen
2280 GROBBENDONK

PAELLINCKX C.
Bediende
2990 WUUSTWEZEL

Alcoholbeleid : werk in eigen huis ?

PRIKKEN T.
Afdelingshoofd Welzijnzaken
3650 DILZEN-STOKKEM

Waar staat uw bar ?

QUINTENS H.
Schepen Sociale Zaken
3550 HEUSDEN-ZOLDER

Alcoholbeleid : werk in eigen huis ?

RICKAERT P.
Secretaris Werkgr. Alcohol en Arbeid
8500 KORTRIJK

Alcoholbeleid : werk in eigen huis ?

SAGAERT D.
Veiligheidschef
8500 KORTRIJK

Alcoholbeleid : werk in eigen huis ?

TRUYEN C.
Coördinator gezondheidsregio
2000 ANTWERPEN

Alcoholbeleid : werk in eigen huis ?

VAN DEN BROECK-HAMMENECKER A.
Schepen
2640 MORTSEL

VAN DER VEKEN J.
Commissaris v. Politie
2275 LILLE

Alleen door blazen minder glazen ?

VAN ERCK J.
Hoofdinspecteur v. Eerste Klasse
1840 LONDERZEEL

Alleen door blazen minder glazen ?

VAN GESTEL L.
Agent-Hoofdbrigadier
2370 ARENDONK

Alleen door blazen minder glazen ?

VAN GOOL
Schepen
2382 RAVELS

Alcoholbeleid : werk in eigen huis ?

VAN HAERENBORGH W.
Kabinetsmedewerker
1000 BRUSSEL

Waar staat uw bar ?

VAN HECKE W.
9000 GENT

Alleen door blazen minder glazen ?

VANPOL L.
Gemeentelijke Politie
3550 HEUSDEN-ZOLDER

Alleen door blazen minder glazen ?

VAN REMOORTERE R.
Preventiewerker
9120 BEVEREN

Alleen door blazen minder glazen ?

VAN TENDELOO L.
Burgemeester
2620 HEMIKSEM

Alleen door blazen minder glazen ?

VANTOMME E.
Jeugdverantwoordelijke
8870 IZEGEM

VAN VAERENBERGH E.
Burgemeester
1750 LENNIK

VAN WUYTSWINKEL F.
Lokale preventiecoördinator
2400 MOL

Alleen door blazen minder glazen ?

VERBOVEN P.
Politieagent-Brigadier
dienst preventie politie
8500 KORTRIJK

VERHEYEN T.
Secretaresse Schepen v. Volksgezondheid
2400 MOL

Waar staat uw bar ?

WAUTERS R.
Maatschappelijk assistent
9100 SINT-NIKLAAS

WULLAERT C.
Stafmedewerkster OPAC
9050 GENTBRUGGE

Alleen door blazen minder glazen ?

